

309203

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

తెన్నవట్టణము 1918 సం॥ ఆగస్టు నెల 7 వ తేది బుధవారము

No 109

సంపుటము ౫

కాశీయాత్రి వామనంశత్వరశ్రావణమాసశుద్ధప్రథమం.

సంచిక ౧౦౯

అమృతంజనము

దబ్బి 1-కి 0.6-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము

తలనొప్పిల మోన్సును. బాధ్యులను కాలబోలును వాయువు పోల్చు పొగొట్టును. కువానకలిగి యుండును. క్రమములకు పొందగలిగెను.

అనినాటికలత సాంధ్య జ్వరమును. కాయాదులను, ముంపులను.

విదేశములలో కూడ నీవిని వాడుచున్నారు

తామర తైలము.

తామర, తీట, గజ్జకి మంచిది.

దబ్బి 1-కి 0.6-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము అమృతంజనము డిపో బొంబాయి, మదరాసు.

నర్వవృశ్చిక విషనందేవిని.

(రిజిస్టర్డ్ డ్రగ్స్ మార్కెట్)

586

గొల్లమలతో నచ్చునాగు సంతోషముతో పోవుదురు. ఈనాడు తనది గుభావుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దుండే కలసిక యాభ్యోషకము. ఆంధ్ర మూసానీ, కేశియై ద్యులశ పొ ద్దగాంచుడియన్నది ఎన్ని దినములుండినను మందు గుభావుచేయును. తేలవకు మాత్రమే కాక ఎలల కుక్క, పొము, బట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు సుపర్యోగింనును. కలపాకట్ 1-కి 0.8-0 పోస్టుజ 0.8-0. 1 దబ్బి పోస్టుజ కల రూ 5-0-0. పోస్టుజ కలు.

కలసారి 2 పోస్టుజ కలు తిప్పించుకొనువారికి పోస్టుజ ఇవ్వం. క్రతులకు 100 కి 25 రూపాయలు కలిపి నియ్యబడును. విరుగామా:— ధనిలక్ష్మి కంపెనీ, 1.6 వెంకటేశమెస్ట్రీ పిట్ల సోకారుచేట పోస్టు, మదరాసు.

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అబ్బయినా “ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము” ఈ అత్యుత్తమ గ్రంథములో జన్మనీ గారడి, యోగవృక్ష, సర్వవృక్ష, పరకాంత ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, పాపభావము, ఇంద్ర ము ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, నంద్రకాస్త్రము, భూరి వైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి పీఠిక తమములు, విశ్వక్రి విశోభవిద్యలు గలవు ఇంకేకాక మహావృక్ష మాయ ముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, బీజముతో నమూరి యగుట, చునువృక్షని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, రక్తేరియ లేని రోగకాయవేతి మాటలాడించుట, కండ్లకు గంతించు కట్టుకొని చూడకుండా వస్తువుల కేర్తు చెప్పట, భూమిపయన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విశ్వక్రిములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన నీవు అత్యుత్తమముగా మేజిక్ బేయింగుల గ్యారంటీ యిచ్చు చున్నాను. దబ్బి సంపాదించుట కిది నులభ మైన మార్గము. నెలకు వందలకొలది ద్రవ్యము అర్జించుకొనరు. ఈ నెల ఆఖరులోగా కొనువారికి మాత్రమే యీగ్రంథమును రూ 4 ల కివ్వబడును. ఇతరులకు రూ 15 లు. వలయువారు నెంట్ నీతను దరఖాస్తుతో కూడా ఆద్యావన్నగా 1 రూపాయను మాత్రము మనియార్డరు ద్వారా యీక్రింది విలాసమునకు పంపించినచో ఆ పరమరహస్యమైన గ్రంథమును మిగత రూ 8 లకు వి. సి. గ పంపబడును. (894-984) పి. ఆర్. జవార్దనం నాయుడు, ఓంకోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైన కాలములో తమ సంకేతికస్థలములకు పోగలరు.

“ఎలెక్ట్రా”

(1049)

ఎలెక్ట్రా తివర నడక

చాల దిక్కుబడియుండును.

గడియారసంతయు శ్రేష్ఠమైన

పరికరములతో చేయబడినది.

తెన్నలో 1914 సం॥ జరిగిన జాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గ్యారంటీ స్వీసు ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పపహుమతి (గ్యారంటీ ప్రిమ్మ) లిసంగబడినది. గొప్ప బహుమానము.

గ్వాలెట్ కంపెనీ, స్విస్ మేడు.

నమ్మకమైన గడియారములు. చౌకధరలు. వలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోటను దొరకును.

వజంట్లు: జి. ఇ. సంపత్తుశెట్టి అండుకో, ఎన్.ప్లనేడు, మదరాసు

ఇనాం! ఇనాం!! ఇంగ్లీషు లీవర్ గడియారము (1211)

ఈ చిన్న గడియారము మిగుల మేలై నది. చూచుటకు అందముగా నుండును. ఇండియా దేశమంతటను ప్రఖ్యాతి పొంది యున్నది. ఈ నెల లోగా తిప్పించుకొను వారికి మేలైన ఫౌంటెన్ పేనా బహు మాన మిచ్చెదము. త్వరపడుడు. గడియారము ఒకటికి బహు మానముతో రూ. 8-8-0. 4 సంవత్సరములు గ్యారంటీ మేలైన ముంజేతి గడియారముతోలుపట్టుతో సహా రూ.5-12-0 మేలైన ముంజేతి గడియారముతో గడియారము 7-0-0 W.R. Triumph & Co, 24, Bunder St, Madras.

మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడు టకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువ చేయును. నెండుకలు చాలకుండును. నెండుకలు చునువృక్ష చేరును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0 అమృతంజనము, డిపో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు

అమృతార్ణవ అవతేహ్యము. ఈ శస్త్రమున గర్భముచుట్టిచేసి పిర్వమును చాచ్చిం తి నిలచును కలిగించి యుష్మకమునను చేసి చేతి కాని మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి కేశరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదలు, కలనోప్పి, రొమ్మునోప్పి మొదలగువానిని తన్నుక నివారించును. 219 ఆర్థపాన దబ్బి 1-కి రూ. 2-0-0. వైద్యశాస్త్ర ముగింకర్ గోవిండ్, ఆంధ్రవైద్యశాశా మహాధాతం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి. కల్యాణము సద్భావమును గురించి కాస్త్రీయము గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి. ఉన్నవైవా దక్కన్ గ్రంథము. రూ. 1-0-0 మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కావ్యాలయము, పోస్టువాక్కు 212, మదరాసు.

What is a Myers Pump. Read the following and you will know it. Rev. A. F. A. Nendoerffer, Manager A. E. L. M. Training School, Rajamundry, writes on 24th April 1918:— "I take great pleasure in referring to your Deep Well Force Pump, which has been placed on a 72 feet deep well in the A. E. L. M. School Compound. Nearly 300 students of our school have very freely used the pump for drinking, garden and other purposes, during the past year, the pump is as good to-day as it was on the day it was set (one year ago). It works very easily and has a beautiful flow of water. I like the make-up of your pump, it is neat and attractive. I sincerely thank you for abating given us the fullest value our money. Fresh Stock Just Arrived. We also carry a large stock of Plows, Sugar-cane Crushers, Fertilizers for Sugar-cane and other Crops and all other agricultural implements. Write at once for further particulars stating your requirements. K. B. JOSHI & Co., 321, Hornby Road Fort Bombay.

కీర్తిమలయిన గోపాలకృష్ణ గోకతేజా వక్త్రని రంగుల చిత్ర పటము ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0. వి. సి. ఉప్పులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కావ్యాలయము, పోస్టువాక్కు 212, మదరాసు.

ఇట్టి విషమదశయందు మనలో కొంతకుంది అంత రాక్షసులు భిన్నముగ ప్రవర్తించుట కదుంగడుకోవలసియును. అయ్యది వారికిలయునకు కళంకదాయకము. వీరికిలు గావించినను ప్రజలమాత్రము స్థిరచిత్తులై యుండుట నిజమునాచకమని నుడువదగును. ఏకగ్రీవుముగ ప్రజలు సంస్కరణమును నిరాకరించుచున్నవారు. నిరాకరింపు డని ఉపద్యసించు చున్నవారు. ఈక్షణమునందు కూడ ప్రజలు కాంగ్రెసు ముష్టిములీగు ప్రజానికనే వాంఛించుచున్నారు. బాధ్యతాయోగిప్రభుత్వమునకు మాంటేగుగారి సంస్కరణము రెరిమాత్రము ఉపకరింపజాలవు. ఈయభిప్రాయములనే జానపదులుగూడ నిష్పి

నమకాలికాభిప్రాయములు.

సవినాందోశనము.

మితవాదుల మనుకొను కొందఱు ప్రముఖులు కాంగ్రెసు నెడల గొంతి అనుయాయ జూప ప్రారంభించినారు. వీరిలో శుభేంద్రనాథ బ్యానర్జీ గారగ్రంఖ్యులు. వీరు 40 సంవత్సరములనుండి హిందూజాత రాజ్యాంగముయొక్క లోపములను, దేశీయుల స్వాతంత్ర్యభిలాషలను వివరించుచు, తమ యభ్యుదయ వాగ్దానమును బ్రదర్శించుచుండిన మహానుభావులు. కాంగ్రెసు ప్రజ్ఞాపకమునుండి నేటికలవ వీరు మోజరు కాని కాంగ్రెసు ఒక్కటియులేదు. వచ్చుటయేకాదు. ప్రతి కాంగ్రెసునందును, దీర్ఘపన్యాసముల నిచ్చువారిలో బ్యానర్జీ గారే ప్రాథమికులు. అట్టి వీరివల్లను తమయనుంగు సభాస్థలికై కనుక వహించుటేకో! కదవిన కాంగ్రెసు కర్మాంత మైన సంప్రదాయము నకు విరుద్ధముగ బరిణామించెనట. కావున తాము ఆంధ్రులగుండి విముఖులగుదలట! అశక్యము! కదలిన కాంగ్రెసులో బెద్దకంతముతో మాట్లాడిన బ్యానర్జీ గారే. అచ్చట స్వరాజ్య తీర్మానమును ప్రతిపాదించినదియొ స్వయముగ వారే. ఏతీర్మానము నెడలను అసమ్మతిని జూపి యొడగరు. అన్నితీర్మానములలోని కిని ప్రధానమయినది వారు ప్రతిపాదించిన స్వరాజ్య తీర్మానమే. పోనీ! కాంగ్రెసువారి మోదించిన స్వరాజ్యపతకమును నిర్మించినదెవరు? తిలకుగారా, లేక బెనెంటుయ్యగారా? వీరు కారే. బ్యానర్జీ గారి మిత్రులగు భూపేంద్రనాథ బోసుగారు, పండిత మాలవ్యగారు, డి.నావాచాగారు, సమర్థాగారు, శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు, నరసింహశర్మగారు, మొదలగు వారే ప్రథమమున 19 నుండి సంవత్సరములలో నొకపతకమును తయారు చేసి, వైస్రాయిగారికి నివేదించిరి. కలకత్తా కాంగ్రెసువారి తీర్మానము కేవలము ఆ 19 నుండి మొరారాండమును మాత్రమే గా జేసికొని వివరముగ వ్రాయబడినది. అంతకుంటే నెక్కువలేదు. మొన్నటికరకు బ్యానర్జీగారు ప్రచురించుచున్న బంగారీ పత్రిక కాంగ్రెసు స్పీకరును సమర్థించుచు ఎన్ని వ్యాసములకలనో ప్రకటించెను. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారును కాంగ్రెసు స్పీకరును సమర్థించుచు, ఒక పోత్తమును వ్రాసిరి. సమర్థ, వాచా, చంద్రవర్మగారు గార్లు బొంబాయి ప్రెస్సిడెన్సీ సంఘము పత్తిమున కాంగ్రెసు స్పీకరును గట్టిగ బలపఱచుచు మొరారాండమును మాంఛేగ్యుగారికి నివేదించిరి. నిజముగ కాంగ్రెసు స్పీకరు మాడరేట్లస్పీకరు అని దాని జాతకమును వెలిసినవా రంగీకరింపక తప్పదు. హామరూలు వారి స్పీకరునుండి ప్రతిఘటించక మాడరేట్ల స్పీకరునే ఒప్పుకొనుట దుర్బంధము. హామరూలువాదులు తమ యాశ

తిగ కృత్రికరచుచున్నవారు. సస్పృహయును సంపూర్ణమార్పును పొందినదాని బాధ్యతాయంతరాలను సమర్థులుటకు వీలులేదు. ఇట్టియెడల అనేక లోప సమన్వితముగు నీసంస్కరణములను మన మంగీకరించితిమా మనయాశయములన్నియు నున్నయగును. కాబట్టి వీరిని యానన్దించి యుండుచి కాంగ్రెసు మన్నిములగు ప్రజాభియందు గల లోపములను సవరించి ఆ ప్రకారము సంస్కరణములు ప్రచురింపబడునటుల ప్రయత్నించవలయును. అట్లయినదాని మన కెట్టి లాభమును కలుగజాలదు. పాలకపాలకులకు పరస్పరవిశ్వాస ముపడవలదు. వీరినిన్నిటిని తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించవలయును.

త్వలో గుంటూరునందు అవసరాంధ్రరాష్ట్రీయసభ గూడ నున్నది. ఆంధ్రులందరూ ఈ నిమయమై సావధాన చిత్తులై యాచించి కృషిసంపన్నులగు నమ్మచున్నాడను.

ఆంధ్రులందరూ ప్రజాశయముల కనుగుణ్యముగ ప్రకర్తించి కాంగ్రెసు మన్నిములగు ప్రజాభియే బాధ్యతాయంతి ప్రభుత్వమునకు మొదటిమెట్టుగ గ్రహించి ఆంగుల లోపములను సవరించి దానినే ఏకగ్రీవముగ నవలంబించుటకు శక్తివం చనలేదండగ మనోవాక్కర్మలచే ప్రయత్నించుట ధర్మము. దేశము నుద్ధరించినవారగుదురు. కాన ఆంధ్రసోదరులారా! ఈ సమయమున వృథపుచ్చక ధైర్యముతో ప్రజాస్వామికభావములను ప్రకటించి కాంగ్రెసు మన్నిము ప్రజాభియే కోరుడు! ఈ సమయము దాటినచో మన మెందులకు కొరగాకుందుము. ఆ లోకకల్పానిందు, ఆ దయాచుయుందు మనకు సర్వ విధముల తోడ్పడుగాక!

చన్నపురి జరుగుదుల్లి సాంబశివరావు. ఆగస్టు 7.

యములను దగ్గించుకొని మాడరేట్ల స్పీకరును అభిమానించి సంకమాత్రమున, మాడరేట్ల స్పీకరు, హామరూలు స్పీకరుగ మారిపోయెనా?

దీనికంతకును గారణమేమియి యుండును? నిజముగ అభిప్రాయభేద మనుటకు వీలులేదు. మాడరేట్ల కూర్చిన కాంగ్రెసు పతకమును మించి ఇప్పుడేవరును వాదించుటలేదు. ఇప్పుడు తమ పతకమును తామే వదలుకొనవలయునని మోచ్చు రించుచున్నారు. పోనీ, కాంగ్రెసు నిబంధనలు మారినవా? ఎంతమాత్రమున లేదు. మొక గోళ్లగారి నాయకత్వము క్రింద అలహాబాదులో పేసిన నిబంధన నూత్రము లే ఇప్పుటికిని కాంగ్రెసును బంధించి యుంచి నవి. అవేమియు సడలలేదు. ఇక బైమనస్యమునకు గారణ మేమి? మూడు సంవత్సరములనుండి “ప్రేమవాదు” లని పలుకబడువారు తిరిగి కాంగ్రెసులో బ్రవేశించిరి. నూరతు అంతును వదలివేసిరి. ఏకాభిప్రాయ ప్రాబల్యమునకై కత్తుల వదలుకొనిరి. తిరిగి తిలకు, కచర్ల, పాల్, దాస్, ముంజీ, మొదలగు ప్రముఖులు కాంగ్రెసు మండలము నలంకరించిరి. బెనెంటుయ్యుక్ల ప్రాముఖ్యము మోచినది. దేశములోని యువకు లెల్లరు వీరి పదాంకానుగరణ మున నడచుటకు సంసిద్ధులైరి. వీరికి వారివై గల అక్షణ భరియొకరికిని లేదు. తిలకుగారి ప్రవాసశిక్షలు, బెనెంటుగారి కార్యదీక్ష, గాంధీగారి సత్యాగ్రహము, దేశీయుల హృదయమును వశీకరణము చేసికొనెను. బ్యానర్జీ, మాలవ్య, వాచా, మొదలగు ప్రాతనాయకు లెక్కడో వారికి గౌరవము లేకపోలేదు. వారింతింతకు గాంచిన మహాపకారము నెవరును మఱువజాలరు. కాని వారిపలుకుబడి తగ్గినది. కారణమేమైన గానియు, తగ్గినమాటనిచ్చెయము. వీరు బెనెంటు, తిలకు, గాంధీగార్లు ఛాయలక్రిందనుండుటకు సమ్మతించురా? మాడరేట్లు, ఎక్స్ప్రెస్సులు కలయికలన ప్రాతి వెద్దల ప్రాముఖ్యము తగ్గినది. క్రొత్త వెద్దల వెద్దలను వచ్చినది. యువకుల తీవ్రపరిభోధనలకు ఆ గ ని వెద్దల నమునకు నీర్లు వదలుకొనవలసిన దినములు వచ్చినవి. కాని ఇవి ప్రాతవెద్దల కిచ్చుమలేని విషయము. వారిమాటయే సాగవలెను. వారి నెవరును బ్రష్టింపరాదు. క్రొత్త నాయకులకు స్థానము లేదు. నూరతుకునువలన గలిగిన ఎడబాటు పోయి తిరిగి కలయిక కుదురుట దోషమైనది. తిరిగి నూరతు రోజులకు బోవలయునని బ్యానర్జీగారి మనోరథము. మాడరేట్లు వీడిపోయినచో తీవ్రవాదుల ఆటలెంతకాలము సాగునని వారి యాశయము. దొరలనమువారు, తప్పుకత్తె వాదులను తమదండ నితికి బలిగ జేసికొనెదరని తమ గట్టినమ్మకము. అప్పుడురాజకీయ షేత్రములో తామెక్కరు నిరాశుటయుగ రాజ్యము నేయవచ్చును. పరాస్తమైన నాయకత్వముతిరిగి ఉద్ధరింపబడును. కాని ఎంత అశక్తంచరము! మాడరేట్లు వీడిపోవుదురాక! నవ్యభావములచే, నవకైతే, విలసిల్లుయకుల కోమల హృదయముల నెవ రాకర్షించగలరో వారే నాయకత్వము కలిగింపగలరు గాని, దొరలనమువారి దండనీతిని ఆధారముగజేసికొని, తామువైక రాగలమునుట వట్టిమానము, దేశ (దోషము. ప్రస్తుతము దేశ దుర్భిషమస్థితియందున్నది. ఈ సందర్భములో కత్తులు వెంచి, వికమత్తిము చెడగొట్టువారు నిరీకరం పాలగుదురు. ఇప్పుడు కత్తులకు కాలముకాదు. అనూయితలను, కలతలను బెట్టుకొనుట కిది తిరుణముకాదు. కీర్తిప్రతిష్ఠలకు ఆశించుపముముకాదు. కేవల నావబలముతోడను తృప్తిజెందిన లాభములేదు. ఎల్లరను నూడదీసికొని రాగల కార్యకాశము, శత్రువుల పన్నుగడలకు లొంగని నిజకావ్యదీక్ష, దేశజేయమునకే సమస్తాధికృత నియ్యగల విమర్శకాభిమానము, ప్రముఖుల నెల్లరను ఒక్కట్రోము త్రొక్కునటుల జేయుతలెను. అనుచులుకూడ తమనాయకుల కార్యనిర్వహణమును శులభిసాధ్యముగ జేయవలయునే గాని, తేనిపో పోగాటములను తెంచు విచ్చివాదనలను, అసహనమును బలపఱచు దూషణములను, వదలుకొనవలెను. ఇంగ్లాండులో అప్పుడే మనదేశకేత్రువులు కొందఱు చేరి కుట్రలు పన్ను వారింభించిరి. ఎవ రేపన్నుగడలను బద్దినను దేశములో నైకమత్తి మున్నంతకాలము, అవన్నియు కృత్యములగును. భారతభాగ్యులక్ష్మి దేశీయుల లక్ష్మ్యమునందు ప్రకాశించుచు స్పంతకముల భయము లేదు. మితవాద తీవ్రవాద భేదములు వలదు. ప్రపంచసంతయు స్వాతంత్ర్యచంద్రములచే ఘోషిల్లుచున్నది. ఆ మంద్రనిర్దోషము భారతవర్షమునగూడ బ్రతిస్థినించుటలేదా? భారతీయు లెల్లరును గలసి ఒక్క “మేని ఫెస్టా” ప్రకటించగల సామరస్యము గల్గవచ్చుడే స్వరాజ్యము సిద్ధింపు.

(కృష్ణాపత్రిక)

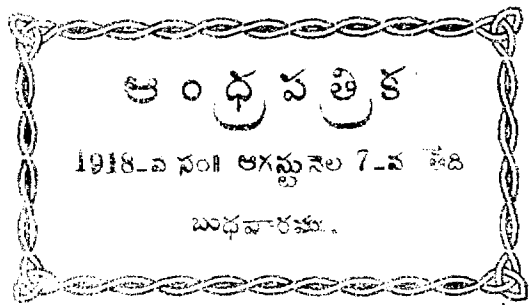
పత్రికాబహిష్కారము.

మన రాజధానిలో పత్రికాస్వాతంత్ర్యవిషయములో ధైర్యముతో జాతీయవాదుల యభిప్రాయములను వెల్లడించు హిందూ, న్యాయండియా పత్రికలను బర్మాదేశములోనికి రాకుండ నచ్చటి యధికారులు హిందూదేశ సరితూణ కాసనము క్రింద నిషేధించినట్లదికరలో నెల్లరకు వెలిసియే యున్నది. ఇప్పుడు పంజాబుదేశములో కూడ నీవిధమగు కఠినమార్గమువల్లనే పత్రికల నిరుత్సాహపఱచుటకు సర్. మేకేల్ ఓడియారుగారు దాడివెదలినది వినుట కంతయు విచారముకలుగుచున్నది. ఈఓడియారుగారు కొందఱు దేశీయనాయకుల తమ ప్రాంతమునకు రాకుండ నిదివరకే నిషేధించి కొంతసరకు పత్రికాస్వాదయమును కలవరపరచినారు. ఇప్పుడు జాతీయవాదుల యభిప్రాయము తమ ప్రజలకు వెలిసిన్వ నేదోయాపద కలుగుననుభయమును న్యాయండియాపత్రిక నచ్చటి చందాదారుల కందకుండ పొన్దులక్కినులోనే నిలిపివేయు తరువుచేసినట్లు తెలియుచున్నది. ఇదినిశ్చయ మగు నెడల పత్రికాస్వాదయకు ప్రతిబంధకముగు నీ యుత్తరువు రద్దపడుటకు పత్రికానాయకులు పనిచేయుక తీరదు. నేడు న్యాయండియాపత్రికకు వచ్చిన కష్టమే శేపు హిందూ మొదలగు పత్రికలకు గూడ రావచ్చును. ప్రస్తుతము బ్రిటీషు పరిపాలకు లేవో కొన్ని రాజకీయ సంస్కరణములను మనకు ప్రసాదించవలచి మన యభిప్రాయములను వివగోరియండ నీవిధమగు యుత్తరువులతో సెంకరి యభిప్రాయ మొకరికి వెలియకుండ జేయుట యెన్నటికిని న్యాయ మనిపించుకొనదు. ఈదేశపు యధికార వర్గములో లోపము అన్నయెడల పత్రికలు వాని విమర్శించినయెడల నట్టి విమర్శనలవలన సధికారులు లాభము పొందవలెనే గాని యాగ్రహించిన ప్రయోజన మేమి కలుగును? పత్రికావిమర్శనమే యధికారులకు గిట్టనియెడల నట్టిమాటను ధారాభ్యముగ వెల్లడించిన న్యాయముగాని తమకు హితముకాని విమర్శన అన్నమాత్రమున పత్రికలపై నేదోయొక కాసనము నాధారము చేసికొని యీ విధముగ మాకుట పాడిగాదు. ఈవిధమగు కఠినచర్యలే ప్రజల కధికారుల యభిప్రాయముపై ననుమానము బుట్టింది లేనిపోని ప్రజాందోళనమునకు తోడ్పడుచున్నవి. ఓడియారుగారు న్యాయండియా పత్రికను నిషేధించిన మాత్రమున ప్రజల కందలి విషయములు తెలియకుండునా? ఇతరపత్రిక లాపత్రికయందలి విషయముల నెత్తివ్రాయవా? విమర్శింపవా? అధికారులు, పత్రికాకూడ నిజమైనసానుభూతితో హిందూదేశభాగ్యదయమునకు నిజమైన యుత్సాహముతో తోడ్పడుటకును, హిందూదేశ పరిపాలనా విధానమును ప్రజానుకూలముగ మార్పించుటకును పనిచేయుచున్న కాలములో నీవిధమగు కఠినమార్గములు ద్రోక్కి ప్రజాందోళనమును బలపఱచుటవలన భారతదేశమునకు గాని, బ్రిటీషు రాష్ట్రమునకు గాని ఏ రేవిధమగు మేలు చేయుచున్నవో బోధ పడకున్నది. రాజద్రోహపు వ్రాతలకు ముద్రాయంత్ర కాసన ముండగా దానిని విడిచి సర్వరోగ సంజీవినీగ బయలుదేరిన నూతనకాసనము నాధారపఱచుకొనుట వల్లనే యందలి ముచిచెడ్డలు ప్రజలకు తెలియగలవు.

(దేశమాత)

గోదావరిజిల్లా సామర్లకోట సమీపమునందలి జేట్ల పాలెములోని చంద్రకేళర పుస్తకభాండాగారమునకు చాలమంది పుస్తకముల నిచ్చిరిట.

జూలై 29-వ తేదీన ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్లవారి వార్షికోత్సవము గుంటూరునందు పాలపర్తి నరసింహముగారి ఆధిపత్యముక్రింద జయప్రదముగా జరుపబడినది. చాల నితంకూ విలాపమునుండి పద్యములు చదువబడినవి. పిమ్మట దేశగుప్తం శేషచలపతిరావుగారు వారి చరిత్రను వృత్తముగా తెలియజేసిరి. తర్వాత కాకినాడ కాలేజీలో ఉపాధ్యాయులగు పెద్దాదరామస్వామిగారు ఆంగ్లమున విద్యాసాగర్లవారి గుణగణంబుల గూర్చియు, భారత జాతీయాభ్యున్నతియందు సంఘ సంస్కరణములకు గల ప్రాముఖ్యమును గూర్చియు గంభీరముగను, యుక్తియుక్తిముగను నుపన్యసించిరి. భారతీయుల హస్తములయందున్న స్త్రీస్వాతంత్ర్యమును స్త్రీల కొసంగ లేకున్నచో వారు స్వరాజ్యమున కసర్దులని నుడివిరి. పిమ్మట ఆగ్రాసవాధిపతి మన మీతరుణము రాజకీయ విషయములందు గోరుచున్న స్వయంనిర్ణయ మాత్రమును స్త్రీలకుగూడ నొసంగి వారు స్వతంత్ర జీవనం చేయగలవారిగా జేయవలసిన విధి భారతీయులందు గలదని మొక్కి కక్కజేంచిరి.

మన యినుపదారులు

యూరోపియను కంపెనీల నిర్వహణము.

సుమారు రెండుసంవత్సరముల క్రిందట సామ్రాజ్య శాసనసభలో సర్ ఇబ్రహీం రహింతుల్లాగారు ఈస్టు ఇండియా రయిలు కంపెనీతో ఇండియా గవర్నమెంటువారి కున్న ఒడంబడిక 1919 వ సం॥ డిసెంబరు 31 వ తేదీతో పూర్తి కాగానే ఆ రయిలు కంపెనీని ఇండియా ప్రభుత్వము వారే పుచ్చుకొని దానిని మన పోస్టు, టెలిగ్రాఫు శాఖలను దొరతనమువారు నిర్వహించుచున్నట్లే నిర్వహించవలసినది యొక తీర్మానము నుపసాదించిరి. కంట్లాట్టు కంపెనీవారిలో తిరిగి వ్రాసి కొనికీ పూర్వము పొందరి అభిప్రాయములు కనుగొన బడునని ఇండియా దొరతనమువారు జవాబిచ్చిరి. ఈ యీస్టు ఇండియా రయిలు మూర్ఖు బంగళము మొదలు పంజాబువఱకును వెళ్లుచున్నది. 1916-1917 వ సం॥ లో 2495 మైళ్లకు పయిగా పొడవును గలిగియున్నది. 1916-1917 వ ఆ కీ యినుపదారి నిర్మాణమునకయి 72,11,24,810 రూప్యములు వ్యయము చేయబడియెను. 1916-1917 లో టోకు ఆదాయము 11,08,91,902 రూప్యములు. నికరపు టాదాయము 7,10,37,920 రూపాయిలు. రయిలును నిర్మించుటకయి తీసికొనబడిన సాముమీద వెల్లించబడుపడ్డి మొత్తము 1,62,94,019 రూప్యములు. వర్షాశనము (ఆన్యూయిటీ: అనగా అసలు లక్షమొత్తములో ప్రతిసంవత్సరము కొంత భాగమును తగ్గించుచుండుట) 2,16,15,000 రూపాయిలు. కంపెనీవారికి కిక్కులు పోగా మిగిలిన లాభము 28,06,458 రూపాయిలు. ప్రభుత్వము వారి భాగముక్రింద వచ్చిన లాభము 3,03,22,443 రూప్యములు. ఈ రయిలు 1879-వ సంవత్సరము నందు ఈస్టు ఇండియా రయిల్వే కంపెనీ వారి వద్ద నుండి ప్రభుత్వమువారిచే 49,12,50,000 రూప్యములకు కొరబడినది. ఈ మొత్తములో 9,82,50,000 రూ. అను మూలధనముగా పెట్టుకొని, రయిల్వే ఇండియా గవర్నమెంటువారి దయ నను, గవర్నమెంటువారిపక్షమున దానిని నడపవలసినదని ఈస్టు ఇండియా రయిలు కంపెనీవారికి ఒడంబడిక క్రింద నిచ్చిరి. ఈ కంట్లాట్టు కాలము 1919 డిసెంబరుతో పూర్తి కాబోవు చున్నది కనుక ఈ రయిలును, గవర్నమెంటు వారే స్వయముగా తీసికొని నిర్వహించవలయునా లేక కంపెనీకి తిరిగి కంట్లాట్టుక్రింద వ్రాసి యియ్యవచ్చునా అను వాదోపవాదములు జరుగుచున్నవి.

ఈ వాదములో మొట్టమొదట మనము తెలిసికొనవలసినది అమెరికా, ఇంగ్లండు దేశములలో వలె నాక ఇండియా దేశములో రయిల్వే యు ప్రభుత్వమువారివి, లేక ఇండియా ప్రజల ఆస్తి యయియున్నవి. రయిలు కంపెనీలు గవర్నమెంటు పక్షమున యేర్పడుటగానుండి, ఈ యినుపదారులను నిర్వహించుచు, తాము కొంత లాభమును తీసి, మిగిలిన దానిని ప్రభుత్వమువారికి పంచిపెట్టుచున్నవి. ఒక సంవత్సరములో రయిలుల వలన

నష్టము కలిగిన యెడల గవర్నమెంటు వారి గ్యారంటీ యుండుట వలన నా నష్టమును భరింపవలసినది సర్కారువారు గాని రయిలు కంపెనీలు కావు. ఈ కంపెనీల కీ నిర్వహణ మికముం దొసంగరాదనియు, కంపెనీలతో నొడంబడిక కాలము పూర్తికాగానే ఆ రయిలుల నికముందు గవర్నమెంటువారే నడపవలసిన దనియు భారతీయులలో దృఢాభిప్రాయము కలదు. కంపెనీలు మన దేశపు రయిలులను నిర్వహించుట వలన మన కేవల రుయిన నష్టము కలుగుచున్నది. ఈ ఒక్క ఈస్టు ఇండియా రయిలు కంపెనీవారు 1916-1917 సంవత్సరములో 30 లక్షల నికరపు లాభము నీ రయిలు మూలకముగా సంపాదించి యున్నారు. రయిలు ప్రభుత్వాధీన మగుట వలన ఈ లాభ మంతయును దేశోపయోగమున కయి సంగ్రహించును. రయిలు కంపెనీలు ఆస్తి తమది కాకపోవుట వలనను, తమకు లాభములు తప్ప నష్టముల బాధ్యత లేక పోవుటవలనను, పరుల ఆస్తిని జాగరూకతతో కాపాడవలసిన విశేష బాధ్యతను కలిగి యుండవు. ఈ దేశపు ప్రజల సౌఖ్యము గాని, అరుకూలము గాని ఈ రయిలు కంపెనీల తలంపునకు రానేరవు. మూడవ తరగతి బుడ్లలో ప్రయాణముచేయు బీద ప్రజలస్థితి మన దేశమున దతిహేరిముగా నున్నది గాంధీ మహాశయు డీ రయిల్వేలో నెక్కు మూడవ తరగతి ప్రయాణికులు పశువులకంటె హీనముగా జూడబడుచున్నారని వ్రాసియుండెను. ఈ రయిలు కంపెనీల బోర్డులు లండనులో గలవు. మన ప్రజల కష్ట నిష్ట రములు వారికి పట్టవు. వారి పని లాభములు సరిగా వచ్చుచు న్నవా లేవా యనియే. సింలాలోనుండు రయిలు బోర్డువారికి గాని, స్థానిక ప్రభుత్వముల వారికి గాని మన ప్రతినిధులు శాసననిర్మాణసభలోను అర్జీల మూలకముగాను మన కష్టములను తెలిపినను రయిలు కంపెనీవారి కీ విషయము తెలుపబడుననియు, ఆలోచింపబడుననియు, యేదో యొక కుంటి సమాధాన మొసంగుదురు గాని ఆ కష్ట మేదో యెప్పటికిని తొలగింపరు. ఇందుకు కారణము రయిలు కంపెనీల వారు ప్రజల కుత్తరవాదులు కాకుండుట. దొరతనమువారు ప్రజల కష్టముల విషయముల వహింపవలసినంత శ్రద్ధను వహింపకుండుట. ఇండియా దేశపు రయిల్వేకు సీమలోనుండు రయిలు కంపెనీల డైరెక్టులు, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు, వార్షిక సింలాలోనున్న రయిల్వే బోర్డువారు, స్థానిక ప్రభుత్వములవారు, వీరందఱును నాయకులే. ఇంతమంది పాలకులుగా నుండుటం జేసియే ప్రజల యిబ్బందులు తొలగకున్నవి. రయిలు కంపెనీలను ముందుగా తొలగించిన గాని యీ దుస్థితి తొలగనేరదు.

ఇండియా దేశపు రయిల్వే ఇంగ్లండు దేశపు వర్తకమున కనుకూలముగను ఇంగ్లీషు ప్రజల ప్రయాణములకు సౌఖ్యకరముగను నుండునట్లు నడపబడుచున్నవే గాని, ఈ రైలులను పోషించు దేశ ప్రజల సౌకర్యములే సరకు చేయబడుటలేదు. మూడవతరగతి ప్రయాణికులు పశువులమంద వలె బుడ్లలో త్రోయబడుచుండగా, యూరేషియనులు, యూరోపియనులు, (ఒకటి, రెండవ తరగతులను వదిలివేసినను) మూడవతరగతిలో సయితము కావలసినంత హాయిగా ప్రయాణము చేయుచుండురు. భోజనాది సదుపాయములు యూరోపియనుల కిన్నిన్ని గావు. స్పెన్సరు కంపెనీ వారి సోదాబుడ్లకు ఒకగదిని ప్రత్యేకముగా ప్రతిరయిలులోను నొసంగియున్నారు. (సోదా లేమనేడులు

రయిలులో దొరలకు కావలసినవచ్చును.) భారతీయులకు కావలసిన ఉపాహారపుబండిని ఈ మధ్య ఎత్తివేసినారు. ఇవి స్వల్పవిషయములే కావచ్చును. కాని యీ విషయములే రయిలు కంపెనీలవారికి భారతీయ ప్రయాణికుల సౌఖ్యమునైన నెంతనిగ్గత్వమో, అతిస్వల్పసౌఖ్యాకు లగు యూరోపియనులనిన వారికెంత మన్ననయో సుస్పష్టమగుచున్నది. యూరోపియను లన్ననో వారధికారులు, నోరుగలవారు, సాలకవర్గమునకు జెందిన వారు. మన మన్ననో నోరులేనివారము, పాలితులము. అదియే భేదము.

ఇక న్యాసారి వాణిజ్య విషయములలో ఈ రయిలుల నిర్వహణము బ్రిటిషు వర్తకుల లాభముకొరకయి యుద్దేశింపబడినది. ఇంగ్లండు నుండి బొంబాయికి, బొంబాయినుండి కలకత్తాకో మదరాసుకో రయిలులో పంపు సరకుకు కేపు తక్కువ గాను, బొంబాయినుండియో, మదరాసు నుండియో, దగ్గర నున్న గ్రామమునకు వెళ్లి దేశీయుల సరకుకు రయిలుకేపు అధికముగాను నుండును. హిందూ దేశపు పరిశ్రమలకు ప్రతికూలము గాను, ఇంగ్లండు దేశపు పరిశ్రమలకెంతో అనుకూలముగాను యీ రయిలుకంపెనీల వారు చేయుచున్నారు. అందుచే స్వదేశ పరిశ్రమల నుద్ధరించుటకు మన దేశపు రయిల్వే మనకు ప్రతిబంధకముగా నుండుట లోకములో మరియెచ్చలను లేని విపరీతము. ఈ కంపెనీలవారు స్వల్పద్యోగములను తప్ప పెద్దయద్యోగములను భారతీయుల కొసంగరు. శంకరనాయకు గారు విద్యామంత్రి యగుట కవకాశము మన దేశములో కలదు గాని మదరాసు యినుపదారికి మేనేజరు అగుటక నోమునోను కొనలేదు. అనుభవము గల భారతీయులు దొరక నందువలన రయిలులలో పెద్ద యద్యోగములు వానికి లభించుట లేదని రయిలు కంపెనీలవారనుచున్నారు. భారతీయు లీ గొప్ప పనులను నిర్వహించగల శక్తిని నేర్చుకొనిన యెడల కంపెనీల నిర్వహణముతో నవసర ముండదనియే రయిలు కంపెనీలవారు పెద్దపనులను వారి కీయకున్నారు. తిరిఫీయతు చేయనియెడల ఈ బ్రహ్మ విద్య యెటులవచ్చునో నురూపాము! యూరేషియనులకు, యూరోపియనులకు ఈ రయిల్వే శరణాలయములుగా నుంచి, విద్యాధికులగు భారతీయులచే వారిదేశపు రయిల్వేను నిర్వహించునట్లు చేయకుండుటయే ఈ కంపెనీ నిర్వహణము దేశక్షేమమునకు విషతుల్యమని ఉద్ఘోషించుచున్నది.

గవర్నమెంటు వారి రయిలు నిర్వహణమును పుచ్చుకొనుటవలన పెద్ద పెద్ద యద్యోగములు భారతీయులకు రాకతప్పదు. అప్పుడు వారు రయిలుల నిర్వహింప వలసిన పద్ధతి నేర్చుకొందురు. హిందూ దేశ పరిశ్రమాభ్యుదయమునకు రయిలులు శోడ్పడి తీరును. భారతీయ ప్రయాణికుల కష్టము లిప్పుటినలె నుండవు. శాసనసభలలో నీ విషయములు చర్చకు వచ్చినప్పుడు అన్ని పాఠములను దొరతనమువారు రయిలుకంపెనీవారి నెత్తిమీద వేయుట కప్పుడు వీలుపడదు. కావించబడబోవుచున్న రాజ్యాంగ సంస్కరణముల వలన ప్రజాప్రతినిధుల మాటలను మునుపటి వలె నిర్లక్ష్యముచేయుటకు వీలుండదు. జనుల ప్రాబల్యము కొంతపటికయినను వృద్ధియగును. మనము బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమును నేర్చుకొనవలయునని మాంటెగ్యూగారి సంకల్పము. రయిలులను నిర్వహించుటయు ఇండియనులు నేర్చుకొనవలసిన బాధ్యతలలో నొక్కటి. అందుచే ఈ కంపెనీల

నిర్వహణము కొంతకాలములోపల తొలగి తీరక తప్పదు. అన్నింటికంటే పెద్దకారణము ఈ రయిలు కంపెనీలు తినుచున్న లాభములు మన దేశము నకు దక్కవలయుననుట. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలచే రయిలుల నడిపించుటవలన రయిలులకై యిప్పుడగు వ్యయములు చాలభాగము తగ్గును. మిగులు ఆదాయము దేశాభివృద్ధికయి వినియోగ పడును. తెల్లిగ్రావులను, బోస్వాఫీసులను, మరి యనేక శాఖలను పెడపుచున్న ప్రభుత్వమువారు ప్రజల సహాయమువలన రయిలులను స్వంతముగా నిర్వహించ లేరని కంపెనీ డైరెక్టరు లనుట వెట్టి మాట.

మితవ్యయమును బట్టి చూచినను, దేశలాభ మును బట్టి చూచినను, ప్రజల సౌఖ్యమును బట్టి చూచినను, ప్రభుత్వమువారికి కావలసి నంత నూతనాదాయము కాగలదను సంగతిని బట్టి చూచినను ఈ రయిలుకంపెనీలు శీఘ్రముగా మన దేశమునుండి అంతరింపవలసి యున్న పని మా యభిప్రాయము.

ఈస్తు యిండియా రయిలును 1920-వ సం॥ జనవరినుండి దొరతనమువారు స్వంతముగా నిర్వహించుచేసి దేశమున కకకారముచేసినవా రగు దారు. ఇదిమందు ప్రభుత్వమువారి రయిలు నిర్వహణనీతి బడంబడికలు పూర్తి కాగానే వాటిని పుచ్చుకొనుటయని ఇప్పుడే దేశమునకు చాటవలసి యున్నది. ఈ కంపెనీ నిర్వహణమువలన బాగు పడుచున్న కలకత్తా యూరోపియను పర్తకసంఘ మువారున, లండను లోని ఈస్తు యిండియా రయిలు కంపెనీవారును కంట్రాక్టును మరి కొన్ని సంవత్సరములకు వ్రాయించుకొనవలయు నని భగీరథ ప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. స్టేటు సెక్రటరీగారి నెంతో బలవంతమున కింగ్లండులో స్వార్థవాదపాఠకులు పాలు చేయుదురు. ఈ వ్యవహారములో నోరులేని యీ బీదదేశమున కేది షేమకరమో ఆ విధముగా న్యాయశీలు రగు మాంటెగ్యూగారును, మన రాజకీయవిధిగారును చేయుదురు గాక!

హిందూదేశమున విద్య

హిందూదేశమున విద్యావ్యాప్తతను న మన కెక్కుడు ధనవ్యయ మీ సంగ్రామానమయ్యున జేయుట సాధ్యమని ప్రభుత్వమువారు నుడువుటాచారమైనది. అంగ్లదేశమున ఫిషరుగారు విద్యా విషయక శాసనమును సంస్థాపకచి బీదవిద్యార్థులకు పకార వేతనముల నొసంగుటకును, విద్యా వ్యాపనమునకు అపారధనమును వ్యయపరచుటకును ప్రయత్నించుచున్నారు. యుద్ధసమయముననే యీ బిల్లు శాసనరూపము దాల్చి నున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో భారతదేశమున విద్యాభివృద్ధికివలయు ధన సాహాయ్యమును ప్రభుత్వము వారి సంగక పోవుట విచారదాయకము.

ఈ విషయమై “ప్రిటిషు ఇండియాలోని లెక్కలు” అను గ్రంథమున ఫిండ్లేషిర్రాసుగారు వ్రాయుచు, 1916-17 సంవత్సరము వరకును గల విద్యా విషయక మగు లెక్కలను గూర్చి వివరముల దెలిపి యున్నారు. 1916-17 సంవత్సరము వరకు విద్య నభ్యసించు వారి సంఖ్య సుమారు 7,852,000 కలను. అనగా అయిదు సంవత్సరముల పూర్వముకంటె నిప్పుడు నూటికి 16 వంతున వీరి సంఖ్య వృద్ధిజెందినదని చెప్పవచ్చును. ప్రిర్రాసుగారు కళాశాల విద్యాస్థితిని గూర్చి చెప్పుచు, ఈ విషయమున నింతకు పూర్వముకంటె కళాశాలలయందు 100 కి

47 వంతునను, వృత్తికళాశాలలయందు 100 కి 67 వంతునను వ్యయ మెక్కుడైనదని నుడువుచున్నారు. కాని, విద్యార్థుల సంఖ్యాభివృద్ధి కీవ్యయ మనుగుణ్యముగ నున్నదా, లేదా అని శంకపైడము చున్నది. 1916-17 సంవత్సరమునకు పూర్వము నాలుగు వత్సరములలో సుమారు 36,000 గల కళాశాలావిద్యార్థుల సంఖ్య 1916-17 సంవత్సరమునకు 58,000 వరకును హెచ్చినది. విద్యార్థుల సంఖ్య యించుమించు ద్విగణితమైనను, వారికై వెచ్చించు ధనము తదనుగుణముగ వృద్ధి కాలేదు. మన భారతదేశమున గల 61 వృత్తికళాశాలలలో మూడవ వంతు న్యాయశాస్త్రాభ్యాసమునకే వినియోగపడు చున్నది. ఇది దేశ శుభోదయ నూచకము గాదు. విద్యార్థికులు, ధనాల్పనోపాయము దుర్లభ మగుచున్న యిట్టి వృత్తి నవలంబించి జూచుట కంటె, పాఠశాలిక వృత్తుల నవలంబించుట యంతయు దేశ క్రేయోదాయకము.

ఇక ప్రాథమికవిద్యాస్థితి సంతృప్తికరము లేదని ప్రిర్రాసుగారే అంగీకరించుచున్నారు. లోయరు ప్రైమరీ తరగతులయందు 51 లక్షల మందియు, అప్పురు ప్రైమరీ తరగతులయందు 611,000 మందియు గలరని వారు తెలుపుచున్నారు. ఇందు మూలమున లోవరు ప్రైమరీ తరగతులలో నున్న బాలలలో 100 కి 89 గురు విద్యాభ్యాసమును వదలుకొనుచున్నట్లు తెల్లమగు చున్నది. దేశము నందలి ప్రజాసామాన్యము విద్యాగంధవిహీనమైనప్పుడు ప్రాథమిక విద్య విషయమై ధనము నెక్కుడు వ్యయపరచుట త్యవసరమై యుండగ, ప్రభుత్వము వారిందుల కిదివరకు కంటె నూటికి 41 వంతు మాత్రమే ధనవ్యయము నెక్కుడు చేయుట సంతృప్తికరముగ లేదు. కళాశాలల విషయమున నూటికి 47 వంతునను, వృత్తికళాశాలల విషయమున 100 కి 67 వంతునను ధన వ్యయమును హెచ్చించి, ప్రాథమిక విద్యావిషయమున 100-కి 41 వంతుననే ధన వ్యయమును వృద్ధిచేయుట పాడిగాదు. మరియు నీ ప్రాథమిక విద్యావిషయమున వెచ్చించబడు ధనములో చాల భాగము తనిఖీలచేయు పరిమోధకారుల జీతముల కయి వినియోగింపబడుచున్నదే కాని, విద్యార్థి లాభమున కంతగా వ్యయపరుపబడుట లేదు. భారతదేశమునకు స్వపరిచాలనా ప్రథమాంతర సంస్కరణములు ప్రసాదితములు కానున్నవి. తగిన నియోజకవర్గములు లేవని మోర్లే ప్రభువు గారిదివరకు తమ ఆభిప్రాయమును తెల్పిందిరి. అందుచే నిర్బంధించిత ప్రాథమిక విద్యను గణన వలసినదని గోఖలే మున్నగు నాయకులు ప్రభుత్వము వారిని గోరియుండిరి. కాని వారి ప్రయత్నములు ఫలవంతములు గాజాల వయ్యె. ఇప్పుడైనను, యీ విషయమై అధిక ధనమును వెచ్చించి, ఉచితప్రారంభవిద్య నొసంగి భారతీయ స్వపరిచాలనా వాంఛల యెడల తమ సానుభూతిని కార్యరూపము దాల్చునట్లు ప్రభుత్వమువారు వర్తింపవలసి యున్నది.

ఇక స్త్రీవిద్య కూడ అంత సంతృప్తికరముగ వృద్ధిచెందుటలేదు. 1916-17 సంవత్సరమువరకు బాలికా పాఠశాలలలోని విద్యార్థినుల సంఖ్య 42,000 మాత్రమే వృద్ధియైనది. దేశమందంతటను మొత్తముమీద 1.25 లక్షలమంది విద్యార్థినులు మాత్రమే గలరు. మాధ్యమిక పాఠశాలలయందు 23 000 మందియు కళాశాలా తరగతులలో 1,022 మందియు విద్యార్థినులు కలరు. ఈ లెక్కలను గాంచిన యెడల హిందూదేశమున స్త్రీవిద్య, అందు ముఖ్యముగ ఉన్నతవిద్య, యంత

అసంతృప్తికరముగ నున్నదో వ్యక్తము కాగలదు. ఇందులకు అతిభాల్య వివాహములును, స్త్రీవిద్య ధనాల్పనమునకు గాకపోవుటయు మాఖ్య కారణములు. ఉపాధ్యాయులు లున్న స్థలములయందు విద్యార్థినుల సంఖ్య వృద్ధిజెందుటచే, ఉపాధ్యాయులు స్త్రీవిద్యాభివృద్ధి కర్తవ్యసర మని స్పష్టమగుచున్నది.

నీది యెట్లున్నను ప్రభుత్వమువారు విద్యా విషయమున దీక్షతో కృషిసలపిన గాని విద్యా వ్యాపనము సాధ్యము కాదు. భారత ప్రభుత్వము కూడ అంగ్లదేశము ననుకరించి, సంగ్రామసమయ మని సంకోచింపక విద్యాభివృద్ధికై పాలుపడుట దేశ షేమకరము.

పార్లమెంటులో ఇండియా బడ్జెటు.

ఈ రోజున పార్లమెంటులో ఇండియా ఆదాయవ్యయ పత్రము చర్చన కుచ్చును. మాంటెగ్యూగారు హిందూదేశ రాజ్యాంగసంస్కరణములకు గురించి ఉపన్యసించెదరు. ప్రభువుల సభలో మాంటెగ్యూగారి నివేదనమును గురించి సీట్ల వ్రాము ప్రభువు ముచ్చటించును. ఈచర్చలను గురించిన తియ్యి వార్తల కొరకు ఆసక్తితో నెరుచుచున్నాము.

దేశీయమహాసభ

దేశీయ సభాసమావేశ సమయ నిర్ణయమునకు ఆహ్వాన సంఘము బొంబాయి నగరమున జిన్నాగారి ఆధ్యక్షత క్రింద సమరూపింపి. కాంగ్రెసు మహాసభ అగష్టు 28, 29, 30 తేదీలగా జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. గాంధీజీ దీక్షాచూచిస్తే పెట్టిలు గా రాహ్యసంఘాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడెను. ఇంచుమించు 700 మంది ఆహ్వానసంఘసభ్యులుగ జేర్చుకొనబడిరి. మనము మిగులసంబద్ధసమయమున నున్నామనియు, ఈ అనంతరదేశీయ మహాసభ మిగుల ప్రతిభాన మనియు, మితవాదులు కాంగ్రెసుసభకు బహిష్కరించి భేదభావముల బుట్టించుట దుష్కారమనియు, వారందరును సభకువిచ్చేయ ప్రార్థితులనియు జిన్నాగారు నుడివిరి. ఈ తరుణమున మితవాదు లెల్లరును జిన్నాగారి వాక్యముల దిలకించి, షేమకరమే పరమాధిక గైకొని, కాంగ్రెసుసభకు విచ్చేసి, సభ జయప్రదముగ నిర్వహింపబడుటకు బోద్వకుదురు గాక!

న్యూ ఇండియా - హిందూపత్రికలు

చెన్నైలో రాష్ట్రీయసభయొక్క విషయనిర్ణాయకసభలో జరిగిన కొన్ని సంగతులను ప్రతితి తెలుసుకొనగాను సోమ వారమునాటి న్యూయిండియా పత్రికలో ప్రచురించిరి. గోస్వమిగారు నుండవలసిన విషయనిర్ణయ సభయొక్క చర్చలను గురించి పత్రికలలో వ్రాయునాడవని మేమునుకొంటిమని మదగాను ప్రెస్సుపత్రిక వ్రాసినది. ప్రెస్సుపత్రిక వ్రాసిన ప్రైమటలను ముద్రించుచు హిందూస్తాత్రిక యిట్లు న్యూస్పాపము చేయుచున్నది:— “విషయనిర్ణాయక సభయొక్క కాన్ఫరెసును రహస్యముగా తలంపబడుచున్నది. తెసంటి వ్యూహ రీనిబంధనమును పాటింపక పోవుట విచారికరము..... తెసంటివ్యూహ భావములను, అభిప్రాయములను, వాత్సలములను విమర్శించుట మా ప్రస్తుతోద్దేశము కాదు. అనేక ముఖ్యాంశములలో విషయనిర్ణాయకసభ తీవ్రదేశాభిప్రాయమును వెల్లెచ్చినమాట నిస్సందేహమే. ముఖ్యమున ప్రథమ తీర్మానముపై పుచ్చుకొనబడిన ఆంగీకారాంగీకారములను బట్టి 1917 మంది తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా, 1914 మంది అనకూలముగను నున్నట్లు తేలివది. తమిళభాషను మాటలాడు ప్రజల విషయమయి భాగ్యవతి తెసంటి వ్యూహ రీతికి గల యెన్నికను గురించియు, వారిలో ఆమెకుగల సంబంధములను గురించి వ్రాసిన దుఃఖకరమయిన వ్రాతను గురించియు, ప్రస్తుతిము మేమియు వ్రాయదలచుకొన లేదు. ఉపన్యాసకులను గోలచేసి మాటలాడకుండ జేయుటయు, సభలో జరిగిన దౌర్జన్య ప్రవర్తనమును ఒక్కపక్షమువారికేగాని, ఒక్క తరగతివారికే గాని ప్రసర్తింపదు..... సభాతమన సుఖముపక్షములవారికిని పూర్వమయిన పొందిక కుదురుట సంతోషదాయకము. ప్రతి మనజుని నునలుసుండియు శ్రోధభావ మంతరించును గాక యని తలంచుచున్నాము.”

ఈసందర్భమున 1917 లో కలకత్తాలో జరిగినదేశీయ మహాసభయొక్క విషయనిర్ణాయకసభలో జరిగిన కొన్ని చర్చలను బయటపెట్టించునకయి నదరాను మొయిపత్రికా విశేషానిగురించి చెన్నైపురిలో భారతీయదైనికపత్రిక లప్పుడు వ్రాసినమాటలను వృద్ధికి తెచ్చుకొనవలయును.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్తు లి పు డ వే టి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి రీక్షచొప్పున ఈయబడును. వృత్తిబద్ధులైన ఈ యుద్ధబుణ వ్రతములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయలు లియబడును. 1925సం॥లో 100-కి 103 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥పాయలును ప్రతములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మీయబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్యుదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ వ్రతమునకే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చింపి మీ చేరువ్రాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్తు న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్ వారికి,..... 1918.

కో కా ధి ప తి,

అయ్యా, ఇందుతోరూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను. దీనికోక యుద్ధబుణవ్రతమును ((పామిగరీనోటు *) సొకదాని నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ వ్రతపు సామ్యుదాచు ఏ సంవత్సరములో సామ్యుకావలయునో ఆ సంవత్సర ముండవచ్చి తక్కినవారిని కొట్టివేయుదు. * 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును. | కైజరీలో ఇవ్వబడును. ఇట్లు విశ్వసనీయుడు. చేరు.....చిలగము..... (సప్తమాగ వ్రాయుడు.)

ఐ రో పా మ హా నం గ్ర మ ము

(రెండు పేజీలు.)

ఇంగ్లండు
చర్చిలుగారి అభిప్రాయములు
లండను, ఆగస్టు 5—చర్చిలు ప్రభువుగారు లాస్సండేను ప్రభువుగారి యుత్తరమునగుర్చి తమ్ము నెక్కుకొనిన వారికి దెలుపుచు ఇట్లు వ్రాసిరి:-యద్ధమున జయింప వలసియున్నది. ఇంకను జయింకలేదు. ఈ రెండు ద్వంద్వభావములే ప్రతివాదమునను ప్రధానవిషయము లగుచున్నవి. ఇవి నిరాశయముల వలనను తేల్చుకొనవలయునను గలిగినవి గావు. విజయమునకు బదులు ఇంకేమైన గలదని మనము మోసపోగూడదు. ప్రస్తుత స్థితులలో బలము శత్రువులకున్నట్లుకన బడును గాని వాస్తవముగా మన శేబలము యుద్ధకాలమునం దేసమయమునంగను తాను పాలించుచుండు నంతమంది హీన బానిసలను కెయిజరు ఇప్పుడు పాలించుచున్నాడు. కాని జర్మను ప్రజలు ఆచారములేకను, అల్పాచారముతోడను బాధపడుచు బ్రిటిషువాకంటె మాడింకలు కష్టము ననుభవించుచున్నారు. కాన మనము పట్టుదలబూని పనిచేసినచో జర్మనులపని నున్నయగును. ఈసందర్భము జర్మనులకు మూడు గొప్ప మహోపద్రవస్థితులు సంభవించినవి. బ్రిటిషు పరాసుసేనలవై వారి ముట్టడుకును, తీరయద్ధమును భగ్నపఱుపడెను. నము దాండ్లగామోపద్రవము మిక్రిమండలిచే తొంగదీయబడెను. మిక్రిమండలి బల మపారమగునట్లు ఆమెరికను సేనలు విశేషముగ వచ్చుచున్నవి. వాయురంగమునందును మిక్రిమండలి బలము జనునైవది. లోకమంతయు జర్మనీకి ప్రతిపక్షముగ నున్నది. మనము విజయము కొఱకు పట్టుదలతో శ్రమపడవలయును. ఇది బాధ్యతము. వైకింగుడునట్లైనను జర్మనీ విజయమునొంది వాస్తవముగా లోపల భయకంపితమై యున్నప్పుడును ఆమెరికావారి పుష్కడిప్పుడే యుద్ధమున ప్రవేశించునప్పుడును రష్యా అతిహింసితముండున్నప్పుడును ఇప్పుడు సంధికి గడంగినచో అనేకములనకు ఆసంద్యమును అతిహింసమును అగు పరాజయమున తైర్పము లగును. కాని లాస్సండేను ప్రభువుగారందులే మనలను ప్రార్థించుచున్నారు. చర్చిలు ప్రభువుగారు విల్సనుగారి వాక్యములప్రకారము ఆమెరికను సోదరులతో సమముగ గడ్పట్టరలెను విషయమును నొక్కి చెప్పి అది యుద్ధాంశమునకు మూలమని చెప్పిరి. ఏలననగా జర్మను బలము యుద్ధరంగమున నిశ్చేషముగ నొకద్రోక్కుబడవలెను. ఇన్ని సంవత్సరముల అమానుష కార్యములను తమవైచేసిన విధానమును జర్మను ప్రజలు విచ్చిక్షముగను, కునిశ్చయముగను భేదింపవలెను. అట్లుకానిచో జర్మను ప్రజలు తాతీసౌభ్రాతృత్వనర్థమున శత్రుకౌనబడరు.

ఇండియా సంస్కరణములు.
లండను, ఆగస్టు 5—ఈనెల 6-వ తేదీని ఆర్థికప్రతము చర్చింపబడునపుడు మాంటాగూగారు సంస్కరణములను గుర్చి నడిపెదరు. ఆనాడే నీవేదికమును గూర్చి ప్రభువుల సభలో సిద్ధపాము ప్రభువు ముచ్చటించునని ప్రెస్సుపత్రిక వ్రాసినది.
ప్రధానమంత్రి సందేశము.
లండను, ఆగస్టు 5—ఈసందేశమును గత రాత్రి 9 గంటల కన్నీ సినిమా-హాటక-గాయక-సభా-కాలందును చదివెరి. ప్రజలు కరతాశక్త్యను లోగరించిరి. జాతీయగీతము పాడబడెను.
సంధిసూచనలు.
లండను, ఆగస్టు 5—ఎవరినిగాని ప్రతినిధిగా నియమించలేదు. శత్రుదేశమువా రెవరును సంధిసూచనలను చేయలేదు. మిక్రిమండలి వాటికట్టినూచనలు చేసినవనివారు మాట తెలుపలేదని పార్లమెంటుసభలో బాల్ఫూరుగారు నడిపిరి.
ఫ్రాన్సు
జర్మనుల వలాయనము.
లండను, ఆగస్టు 5—రెండుదినములు శత్రువులెడిరించిరి. ఫిరంగులు మున్నగువానిని మరల నమరుట్ట జరిగినది. జర్మనులు సక్రమముగా వెనకకుపోయిరి. వారనవరముగా సొకనిమమమైనను నిరోధింపలేదు. ఫిస్కసు రెయిన్సులకు నడుమ ప్రదేశము చాలవిషమము. ఆచట జర్మనులు బాగుగా నెదిరించుచున్నారు. శత్రువులు ఫిరంగుల నధికముగా కాల్చి మమ్ములను ప్రబలముగా తలపడిరి. గాని పరాసుసైనికులు చాల వొట్ట నదిని దాటిరి. ఆమెరికావారును దాటిరి. ఉత్తరమున జర్మనులకు మరఫిరంగులు మెండుగాగలవు. వారివైమానికులు గూడ మరఫిరంగులను కాల్చుచున్నారు. మ్యాజెను రెయిన్సులకు మధ్యదక్షిణ తీరమున మేము తీరముగా పోరి నిరపడితిమి. నదినిదాటుటకొరకు వాట్సునర్థ తీరమగు పోరు జరిగినది. అది మానకముకాగా జర్మనులుమరల తలపడి యోడిరి. వెయిసుకు పశ్చిమమున శత్రువులు హెచ్చుగా తలపడిరి. ఆఫ్రిమీద పరాసువారు ఆడవులు గల కొండల వరుసంతను ప్రాచెసు మెండులు మెస్సీలువరకు వాక్రమించిరి. హార్గీకోరు యొద్ద ప్రబలయద్ధము జరిగినది. శత్రువు లింకను మోరిసెలలో నున్నారు.

వెస్టీ సమీపమున శత్రువుల స్థానములు.
శత్రువులు వెనకకు పోవుచున్నను తీరముగా నెదిరించుచున్నారు. పరాసువారు హార్సెర్లీ వాక్రమించి వెంటే స్థానము యొద్దను వాగ్లనీకి వాయవ్యమునను సోయిసన్సు యొద్దను నదినిదాటి వెంటువనటును వశిపరుచుకొనిరి. శత్రువులు వెస్టీవై నున్న మంతెనల నన్నిటిని ధ్వంసముచేసిరి. శత్రువుల నింకను తరుముచున్నారు. నదికితూర్పునట్లును పరాసువారు బలమగు స్థానములను దశిపరుచుకొనిరి. వెస్టీప్రాంతమున నుండ జాలమని జర్మను లెరుగుదురుగాని వారిసేవ ఎయిసను దాటుట చాలకష్టముగా నుండుటచే ఆసేనయు తయియు ఆనదినిదాటుటకు కృషియించుటకు వారు వెస్టీ ప్రాంతమున తీరముగా నెదిరించుచున్నారు. డెర్నునకోరును హోమెలును మిక్రిమండలి వశిపయ్యెను. ఆరెండిటికినిచుక్క శత్రువులు అంకరును పూర్తిగా దాటి వెనకకుపోయిరి. అల్బర్నయొద్ద స్థితి గుండిగముగా నున్నది. ఆపట్టణమున నధిభాగము జర్మనుల వశముననున్న దని తెలియుచున్నది. సోమాకు త్తరదక్షిణములయందున్న స్థానములనుండి అమీ స్సు ఆ బ వెస్టీల వై కే గుటకు శత్రువులకు నుంచి ఆచుకలము కలదుగాని ఆచట వారికి ఒత్తిడి హెచ్చగుట వలననే వారు వెనకకు పోయియుండురు. వైకితులను కాపాడుటకే జర్మనులు రిసారులు పలాయిసమైరి. యవరాజుగా ని రూప్రభుగాని మరియొకవోట ప్రబలముగ తలపడుటకు వారిటు చేయుచుండినచో నదిశత్రుముగా స్పష్టముకాగలదు. విజయము సొసంగగల ఆవస్థుండ నమాను సలుపునదను పోయినదని వారు నిశ్చయించినచో నింకను వెనకకుపోయెదరు. జర్మనులు సక్రమముగా నిదానముగా నెదిరించుచు వెనకకు పోవుచున్నారు. తొందరగా వారి ననుసరించు వారివైని వారు విషవాయువులను వదలుచున్నారు. మాసేన రెయిన్సుకు త్తరమున సొక మైలుదూరమున నున్న లానా వల్లెట్టగ్రామమునకు చేరెను. దీనిని బట్టి రెయిన్సు వాక్రమించువాకను శత్రువులు పూర్తిగా వదలుకొనిరిని స్పష్టము కాగలదు.
జర్మనుల వలాయనము.
లండను, ఆగస్టు 5—అట్రికి పర్చిమదేశను పలాయన మగుచున్న శత్రువులను మా సైనికులు వెస్టింటి యున్నారు. తమ రణముఖమును తిగ్గించుటయెను సేనా నవ్వును నివారింపుటయెను ఆర్జును బలపరుచుటయెను శత్రువుల సంకల్పముగా కనబడుచున్నది. పరాసువారు ఎడమద్రోక్కు నున్న గుట్టను 1800 మందిని పట్టుకొనుటచే శత్రువులకు ఆఫ్రియొద్ద నిలుచుట కష్టముగా నుండియుండునని ఆదివారమువాడుదయమున పరాసు శిబిరమునుండి తంతివార్త పంపబడెను.
మారను వలాయనము.
అంట్టరడం ఆగస్టు 5—ఈసారి మన యత్నము వెరవేలేదు. అనకనుకు గు నవ్వుము కలగవండ చేయుట వావిధి యగుటచే ఫలితము కలగదని తోచినందున జూలై నెల 18 వ తేదీని సేను యద్ధమును విరమించితిని. ఎయిసుకు దక్షిణమున మన సేనను చీల్చుటకు జగరలు స్థాపగారు తలపడిరిగాని అది సాగలేదు. 19 వ తేదీని మాకు నుశ్చిగియు కలిగినది. మారనును ప్రదేశమును లభించెనుట మాటల తేటయని లండను ద్రపుగారనిరి.
జర్మనీవై విమానములదాడి.
అంట్టరడం, ఆగస్టు 5—ఆగస్టు 1 వ తేదీని బ్రిటీష్ పురమువై మిక్రిమండలివారు గలిసిన విమానపురాడివలన విశేష నవ్వుము గలిగెననియు, ఒకనికి మరణమును 4 గురికి గాయమును గలిగెననియు బ్రిటీష్సుండి వచ్చిన తంతివార్తవలన తెలియుచున్నది.
ఆగస్టు 1-వ తేదీని యుడయము 10 విమానములు 28 బాంబులను వేసెననియు కొంతనవ్వుము గలిగెననియు 12 మందికి మరణమును, 14 మందికి గాయములను గలిగెననియు కొలొను నుండి వచ్చిన తంతివార్తవలన తెలియుచున్నది.
పరాసురంగము.
లండను, ఆగస్టు 5—(చుధ్య 4-40) పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి—విశేషము లేమియులేవు. మన మడివైపు పలూలములు వెస్టీవైని దాటుగా శత్రువులు క్రతివోటను ప్రతిఘటించిరి.

లూడెండ్రపు వివేకము.

పాఠశాల, ఆగస్టు 5:—ఇంతటినుండి మూక మూకగా పోయి క్రతువులను తలపడు పద్ధతి మాని నైస్య నష్టమును తగ్గింపవలెను. నిలువసేవలు తక్కువగా నున్నవని లూడెండ్రపు రహస్యముగా నుత్తరువును ప్రకటించెనని మాటినుడ్రుతిక వ్రాసినది.

జర్మనుల విమర్శన

లండను, ఆగస్టు 5:—జర్మనులు వెస్టీ మైదానమున నున్నారు. పిన్నును రెయిలునులకు వధ్య ఎయినునది 4 కేపులు ము పరానువారిగుండ్ల కగ్గడయ్యును. విక్రమంధలి నల్లిడిని తగ్గించుటకు క్రతువులు తలపడుచున్నారని తెలిసినది.

మృత్యువిషయములు లేవు.

లండను, ఆగస్టు 5:—వ్రాయ దగిన విషయములేవి యను లేవు. వెస్టీనదిని గాటిన మాసేన నన్నీబోట్లను క్రతువు లెదిర్చిరి. వెస్టీరంగమున మార్చేమియును లేదు. ఉత్తరభాగ మున చిల్లర యుద్ధములు జరిగినవి. కాంతముగా నున్నదని పరానువారు తెలిపిరి.

జర్మనులు పలాయనము నొప్పకొనుట.

మాంటిడెడరు కుత్తమున ఆక్రేవోలుకు పశ్చిమ తీరమునుండి మేము వెనుకకు పోతిమి. ఫిన్నునుయొద్ద ప్రబల మగు పోరుజరుగుటచే మే మచటగూడ వెనుకకు పోతిమని జర్మనులు తెలిపిరి.

శత్రువిమానములను కూల్చుట.

లండను, ఆగస్టు 6:—ఈనెల 4-న తేదీని గాలి విస్తార ముగానుండెను. పగలుమేము 6½ ఉన్నుల బాంబులను వదలి 6 విమానములను కూల్చితిమి రాత్రివిమానము లెగుర వీలంతక పోయినది.

న్యూకెంట్లీ నిటానీప్రాంతమున మేముకొంతమందిని పట్టు కొంటిమి. రాత్రి లాదెస్సీ బెఘాను ఇద్దరును ఎజ్జ్రోకుల యొద్ద క్రతువులు ఫిరంగుల సభికముగా కాల్చిరి.

బ్రిటిషువారి పురోగమనము.

పాకటు అడవియందును రాబెకుకు తూర్పునను మేము కొద్దిగా ముందుకుపోతిమి. ఈ ప్రెసుకు దక్షిణమున ఫిరంగులు కాల్చబడెను.

శత్రువిమానముల దాడి.

లండను, ఆగస్టు 6:—గతరాత్రి 9-20 గంటలకు శత్రువిమానములు ఇస్టాంగ్లియా తీరమునకు వచ్చెను గాని అంతకంతె ముందుకు రాజాలక పోయెను.

ఆంగ్లరంగము

లండను, ఆగస్టు 5:—(పుధ్య. 1-20) న్యూకెంట్లీ నిటాన్ ప్రాంతమునందు కొంతమంది కైడిలను పట్టుకొంటిమి. లాబానీ కెడుటను రాత్రిపుటల క్రతువులు తీరమున కరిగియున్నట్లుగాల్పిరి. బెత్తూరుకు తీరమునను హేజులూకు ఈ ప్రెసుకులకు మధ్యన కరిగియున్న తీరమున కాల్చబడినది.

బ్రిటిషు పురోగమనము.

లండను, ఆగస్టు 5:—(రాత్రి 10-20) బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి: పికాటు అడవియందును రాబెకుకు తూర్పునను మునస్థానములను ముందుకు వెచ్చితిమి. ఈ ప్రెసుకు దక్షిణ మున క్రతువులు తీరమున కరిగియున్నట్లుగాల్పిరి.

శత్రుతిరోగమనము.

లండను, ఆగస్టు 5:—మాంటిడెడియరు కుత్తరము నందు మేము ఆకునది పడమటికట్టునుండియు డ్రాబాకు నుండియు వెనుకకు పోతిమనియు, ఫెస్టినుపై తీరముద్ధము జరుగగ వెస్టీనది ఉత్తరపుగట్టునకు వెనుకకుపోయితి మనియు జర్మనువారువార్త ప్రకటించుచున్నది.

బల్గేరియా

బల్గేరియా సంధిప్రయత్నములు.

ఏథెస్సు, ఆగస్టు 5:—బల్గేరియనుల సంధిప్రయత్నముల సందర్భముననే ఫెర్డినాండు రాజుగారు వైన తిరుగుచున్నారని హెప్టియాపత్రిక నిశ్చయవార్తను ప్రకటించుచున్నది.

అమెరికా

కవచములు.

వాషింగ్టను, ఆగస్టు 5:—న్యూయార్కులోని మృత్యు మ్యూజియమునందలి కార్యాలయమున సేర్పగులగు పనివారు ఫ్రాన్సులో ఆమెరికను సైనికులకు పనికేవచ్చునట్లు కవచము లను జేయుచున్నారనియు, ఆందు కిరోకవచములను జేపా కవచములను మున్నగునవియు పూర్వకాలమునందుపయోగింప బడుచుండినవియు చేయబడుచుండెనని యుద్ధకార్యాలయము వారు ప్రకటించిరి.

గువర్నరు

బ్రోటిడ్జ్-లెనినుగార్లను రక్షించుట

ఆమెష్టడెండ్, ఆగస్టు 5:—సీట్టెరిని చంపుటకొక కుట్ర యేర్పడినట్లు తెలిసిండును వారు వైకిరాకలసి వచ్చినపుడెల్ల మురింత భద్రముగ కాపాడుచున్నారని మాస్కోనుండి వార్త వచ్చినది.

ఫిన్లండు.

లండను, ఆగస్టు 6:—ఫిన్లండులో రాజసరిహులన (మోనార్కి) నిధాన మేర్పడవలెనని జర్మనులు పట్టుపట్టిరి.

రష్యాలో రాయబారులు.

అమెరికా ఇంజాండు, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ రాయబారులు మర్యాదకు పోయిరి.

జర్మనీ-టర్కీ.

లండను, ఆగస్టు 2:—కాక్సునునుగూర్చి జర్మనులకును టర్కీవారికిని చాల భిన్నభావములు కలిగెను. ఆస్ట్రీయావారు అల్బానియాలో తలపడుటచే మిలిషంధలిపై 5 మైళ్లు వెనుకకుపోయినది. బెర్లు కుత్తరమున 5 మైళ్ల దూరమున మిలిషంధలిసేన గలదు. వెస్ట్ గ్రీనుసేన రిజరంగమునకు పోవు చున్నది. కలీనికాలోని బల్లరు సైనికులు తిరుగుబాటును మాపుచున్నారు. మొవ్వానవద్ద తలపడ నిరాకరించిరి.

యద్దయుజుప్రములు:—ఈ నెల 6-న తేదీ సరికి 25,92,68,200 ల ప్రత్రములు విక్రయింపబడెను.

యద్దయుజు ప్రత్రములు:—ఈనెల 5 న 2 సరికి యతే 24, 89, 93, 20 ల ప్రత్రములు విక్రయింపబడెను.

వారాయణరావు వైద్యాగారివైన కేసు:—ఈ కేసు మరల విచారణ ప్రారంభమైనది కరండీకరుగారు వైద్యాగారి పక్షమున వాదించిరి.

యద్దప్రార్థనలు:—5 వ పత్తెర్ ప్రారంభమున హిందూ దేశమునందున్న భాగముల నుండును అన్ని మతముల వారును వైశుప్రార్థనలకులకు జేసిరి.

ప్రధానమంత్రిగారి సంక్షేమము:—ప్రధానమంత్రిగారు ప్రకటించిన సంక్షేమము ప్రతి రాజప్రతినిధిగారికికూడ పంప బడినది. ఆసంక్షేమ మిదివరకే ప్రకటించబడినది.

కాంగ్రెసు సభాభ్యుత్థిత:—మాస్సుకు ఇమాముగారంగీ కరించిరి. స్థాయిసంఘమువారు మామూలు మర్యాదకు నియోజించుట తరువాతగా నున్న దని ఆహ్వానసంఘసభయందు తెలుపబడెను.

సంజాబువాకు చిత్రక:—కొరతనమువారిచే ప్రకటించబడుచున్న ఈచిత్రక లాహారులో 20 వేల ప్రతులు ముద్రింపబడెను. వానిలో 8 వేలు బ్రిక్కినినమున విక్రయింపబడెను. మరి 10 వేలు మరల అచ్చుజేయుచున్నారు.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము:—విశ్వవిద్యాలయము వారు యద్దసంధిసభను జరిపిరి. ఉపాధ్యక్షుడు సర్ సాండ్ ర్సుగుగారధ్యక్షత నహించిరి ఉర్కటుగారు యద్దమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. సర్ గురుదాసు బెనర్జీ, సర్ అపి తోష ముకర్జీ, సర్ తేకప్రసాద సర్వాధికారి, సర్ వీల రత్న సర్కారుగార్లుగూడ నుపన్యసించిరి.

సామ్రాజ్య యుద్ధసంఘసభ.

ఇటీవల జరిగిన సభావిషయములను ఇండియా మంత్రి రాజప్రతినిధి గారికి తెలిపినవార్తములముగా తెలిపిరి. 15 వ సభ జూలై నెల 25-న తేదీని జరిగినది. ఇండియా అధినేత కేనముల ప్రజల పరస్పరాదరణనుగూర్చిన తీర్మానము చర్చింపబడినది. గతి సంకల్పరము చేయబడిన తీర్మానము స్థిరపరుపబడినది. ఇతర దేశములవారు తమదేశమునకురాకుండ నిరోధించు సభికావము ఇండియాకును ఇతర అధినేతనములకును కూడ గలదు. ఏ బ్రిటిషుదేశములోనున్న బ్రిటిషుపౌరులైనను మరే ఏ బ్రిటిషు దేశమునకైనను సంచారాధ్యమును విద్యాగ్రహణాధ్యము ను విలాసాధ్యమును వాణిజ్యముకొరకును తాత్కాలిక నివాసము కొలకును వెళ్లవచ్చును. ఇతరదేశములకు పోగోరు భారతీయులకు విధించబడు మరతులను భరతఖండమునకు రాగోరు ఇతరదేశములవారికి గూడ విధించుటకు ఇండియాదొంతనము వారికిసంపూర్ణాధికారముండును. అట్లుపోగోరునకునివనించు దేశమునగలదొరతనమువారు వివరములను అనుచుతి చిటియందు వ్రాయవలెను. ఏ దేశమున కతడు పోగోరునో ఆ దేశపు రాయబారి గూడ దానిపైని సంతకము చేయవలెను. తాత్కాలిక నివాసమునకు గాని కార్యకర్తత్వతికి గాని కార్యకర్తనివాసము నకుగాని పోగోరునదేశమువారి రంగీకరింపక పోయినచో నట్లు పోగోరు నతడు జరుపవలెను. ఇదివరకే ఇతరదేశములలో స్థిర నివాస మేర్పరుచుకొనిన భారతీయు లొక్క భార్యను ఆ మె బిడ్డలను మాత్రమే తీసికొని పోవచ్చును. ఆ భార్యను వివాహిత యనియు బిడ్డల న్యాయ సంతానయనియు ఇండియా దొరతనమువారు ప్రకటనము నీయవలెను. ఈతీర్మాన మన్ని దేశములవారికిని పంపబడినది.

ప్రత్యేక కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘసభ.

ఈనెల 28-29-30 తేదీలను బొంబాయిలో కాంగ్రెసు సభను జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. అటుపిమ్మట మాస్టిము తీరుసభ జరుగును. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షతకు సర్వజనామోక మడగు నొకరు లభింపబడును. అతని ప్రత్యుత్తరము నెదురు చూచుచున్నాము గాన ప్రస్తుతము ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని నియోజనమును నిలుపదగునని ఆసభ కధ్యక్షుతి వహించిన జిన్నాగారు నడిపిరి. అంతలో యము నా దానుగారు వచ్చిరి. అంగీకారము తెలుపబడినందున తీర్మానము నుకపాదింప జిన్నాగారు యము నాదానుగారిని కోరిరి. గో. బారి ప్పురు సర్ జిన్నా మాజీజీ పెటిలుగారిని స్వాగత సంఘాధ్యక్షు తకు యమునాదానుగా రుపపాదించిరి. పట్టులుగా రజనవదించిరి. కరతాళధ్వనులతో తీర్మానముంగీకరింపబడెను. ఇప్పుడు స్థితి చాల విషమముగా నున్నది. యిట్టి తరుణమున ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభ జరుగవలసియున్నది. ఇదివర కిట్టి విషమదశ కాంగ్రెసు కెన్నడును కలగలేదు ఎవరును తమ నిశ్చయములను వదలకొన సక్రమలేదు గాని ఆనవరమగు నాగ్రహమును మాత్రమేడదు. ఎల్లవారును కాంతముగ నాలోచింపవలెను గాని ఇతరు లాడించిన ప్లాడగూడదు. కొంతమంది కాంగ్రెసు సభ్యులు కాంగ్రెసుసభకు గానిని పత్రికలలో వ్రాయబడెను. అవార్త సరిగాదు. ఎవరును తమనికే తమను మాన్యుకొనినకర్త లేదుగాని భేదములను కలిగింపవలెదు. మిత్రుగారు లందరును సభకురాదగును. ఈ విషయమును గూర్చి నేను మిత్రువారుల నాయకులతో మాట్లాడితిని. వారిలో సభిప్రాయభేద మంతగా లేదు. కాన కొంతకాల మాగియైన అన్ని వర్గములలోనుండియు ఉపాధ్యక్షులను నియోజించుట సముచిత మని నేను తలంచెదను. ఈ సభ ఒక వర్గము, వారి సభగాక ప్రజలందరును కలసి చేసిన సభగానుండదగునని జిన్నాగారినిరి. బుధవారమువరకును ఉపాధ్యక్షునియోజనము నాపదగునని యమునాదాను గారుపపాదించిరి. అందులకు సభవారంగీకరించిరి. స్వాగత సంఘమున 760 మంది చేరిరి.

గాయములు తగిలిన సైనికులకు విందు:—లక్నోపట్టణమున వైద్యశాలలోనున్న గాయములు తగిలిన సైనికులకు రాయి సాపాటు దగ్ధాప్రసాదుగారు ఈ నెల 4-న తేదీని మ్మ ప్తెన్న భోజన మిడిరి. చాలమంది యుద్ధ్యులాలిండును చూడవచ్చిరి ఆవాడు సాయంకసము లాలా కాలిదరణగారు మరి యొక విందుచేసిరి. లక్నో కవిమనయగూడ విందును చూడవచ్చెను. నవపాత్రికీయులు ప్రత్యేక ప్రార్థనలకు జరిగిరి. మధ్యాహ్నము సేన వీధులపెట్టి తీరిగెను.

రాష్ట్రీయశాసనసభ.

ఆగస్టు 13-వ తేది మంగళవారము.

గొన్ని చిన్న ప్రశ్నలు.

గౌ. భాగ్యలక్ష్మి అవని శంభు ముఖ్యమంత్రి

గారు:-

ప్రశ్న 1:- (ఎ) సరకులు మోపువలె కష్టము మున్నది కాదు 13-వ తేది జప్తిముద్రలతో ప్రకటించబడిన వ్యాపారము ప్రభుత్వమువారు చూచారా?

(బి) సరకు 19 రూపాయల చొప్పున ఒక్కొక్కప్పుడు దొంగలకు వెళ్ళుచుండగా అమ్మబతున్నది ప్రభుత్వమువారు తెలుసుకుందారా?

(సి) ఏ ప్రాంతములో ఒకప్పుడు కర్రలను అమ్మినవారు సామంతములయొద్ద వెండినాణెములు తీసికొని వారికి సరకులను ఒక్కొక్కటి 15 రూపాయలకును ఇచ్చివారిని ప్రభుత్వమువారికి తెలియదా?

(డి) సరకు 15 రూపాయలకు వెళ్ళుచుండగా అమ్మబడుచున్నది ప్రభుత్వమువారు చేసినదా?

(ఇ) సాధారణముగా సరకుల వ్యాపారముచేసేది సామంతములకు సరకులను అమ్మబడుచున్నది సరకులను వ్యాపారముచేసే వాములకును ఒక్కొక్కప్పుడు వ్యాపారము 20 కంటే వెళ్ళుచు కాని మొత్తముగా సరకులను అమ్మబడుచు బట్టి వారి కాలాదారుల కష్టించుటకును ప్రభుత్వమువారు చేసినది చేసినదా?

గౌ. భాగ్యలక్ష్మి అవని ఎవరి రాజ్యదండరావు పంతులుగారు:-

ప్రశ్న 2:- (ఎ) గోదావరి జిల్లాలోని కాకినాడతాలూకా బోర్డువారు కాకినాడతాలూకాకు ప్రత్యేకము తాలూకాబోర్డు కావలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరారా? ఆశీర్వాదముగా గానవచ్చుచున్నది తాలూకాకు కూడ ప్రత్యేకతాలూకాబోర్డు కావలెనని కోరబడినదా?

(బి) ఈ సమస్యలను ప్రభుత్వమువారు రనుకూలముగా వాలోచించినదా?

(సి) కృష్ణాజిల్లాలోని భీమవరము డివిజనుకు తాలూకా బోర్డువారు డివిజను చేయబడిన ప్రభుత్వమువారు తెలిసినదా?

ప్రశ్న 3:- 1917 ఏప్రిలు 1-వ తేది 1918 ఏప్రిలు 1-వ తేది ఆయాతాలూకా బోర్డులలోని నియోజకుల సంఖ్యలను ఆయా ప్రత్యేకములలోని నియోజకావస్థానములను తెలిపేది పట్టికను ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినదా?

ప్రశ్న 4:- గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలలోని డి. వి. డివిజన్, డివిజన్లకు సంబంధించిన డివిజన్లలోని కాలములు 1916-17, 1917-18, 1918-19 సంవత్సరములలో ఒక్కొక్క తాలూకా మొత్తమున కంటే ఎక్కువగా ఉన్నది తెలిపేది పట్టికను ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినదా?

ప్రశ్న 5:- ఈ రాజధానియందలి యెన్ని జిల్లాలలో ఆగస్టు 1-వ తేది వాటికి ప్రధానమైన యావరపదార్థములు (కాయధాన్యములు) వెలుగుమామూలు ప్రకారమున్నవి, భయోత్పాదకము గానున్నవి, వైద్యులకునుగా నున్నవి?

ప్రశ్న 6:- (ఎ) రబీ రాగి బొమ్మ సజ్జ మొదలైన కాచు ధాన్యములు 1918 ఆగస్టు 1-వ తేది వాటికి ఏయేజిల్లాలలో వెంటెలి నిలువయున్నవి ప్రభుత్వమువారు తెలిసినదా?

(బి) ఆయాజిల్లాలయందు నిలువయున్న ధాన్యములలో క్రొత్తధాన్యములు వచ్చుకొనుట అనిగా 1918 డిసెంబరు వరకును ఎంతెంత ధాన్యము ప్రజలయొద్దనున్నది కావలసి యుండునా, ఎంతెంత లెక్కనజిల్లాల కనుకని చేయబడినదా?

(సి) ఈ రాష్ట్రములోని కాయధాన్యములు రాష్ట్ర బహిష్కరణకు కనుకని చేయబడినదా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించారా? నిశ్చయించినయెడల, ఎప్పుడు నిశ్చయించి? ఏయే కష్టముల యందును నిశ్చయించి?

ప్రశ్న 7:- (ఎ) ఆయా ధాన్యముల వెలుగు నిర్ణయించుటకును అట్టి ధాన్యములను కొనుటకును జిల్లా కలెక్టరు లధికారము కోరారా? కోరినచో, ఏజిల్లానుండి అట్టియధికారము కోరబడినది?

(బి) ఈ రాష్ట్రములో నిపుడు వెళ్ళుచున్న పోయిన వెలుగులకు కలిగిన స్థితిగతులను ప్రభుత్వమువారు వివరించినదా? ఈ సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తవ్యాపారము చేసిన తీసికొనెదరా?

ప్రశ్న 10:- (ఎ) ఈ రాష్ట్రములో నిలువయున్న నూలు యొక్కయు వస్త్రములయొక్కయు లెక్క యేమైన తెలుసుబడినదా? తెలుసుబడినయెడల ఆగస్టు 1-వ తేదివాటి కంటే నిలువ యున్నది? అది యెంతకాలము సరిపోవును?

(బి) బట్టల కలెక్టరు వారి వివరీకృత వెలుగుల పరిశీలించి ప్రభుత్వమువారుచేసిన చర్య తీసికొనెదరా? తీసికొనుచో ఏమిచర్య తీసికొనెదరా?

ప్రశ్న 47:- (ఎ) ఈ కింది ప్రతిష్టాపనములలో 1918 వ సం॥ ప్రత్యేకమున గోరవారి సంఖ్య యెంత? ప్రత్యేకమున వారి సంఖ్య యెంత?

(1) రాష్ట్రములోని వైద్యకళాశాలవైద్యపాఠశాలలు.

(2) మద్రాసు ఇంజనీరింగు కాలేజీ విశాఖపట్టణము నందలి ఇంజనీరింగు పాఠశాల.

(3) రాష్ట్రములోని ఆర్ట్స్ కాలేజీలు.

(బి) బట్టలలో వైద్యపాఠశాల స్థాపించబడినదా? తేలియెడల, ఎప్పుడు స్థాపించబడును?

ప్రశ్న 126:- (ప్రారంభ విద్యావ్యాపకము సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు కొనుగోరిన 5 క్లీ లక్షల విద్యార్థులను గూర్చి యేమైన తీర్మానించబడినదా?

ప్రశ్న 127:- ఆంధ్ర మండలములలో ప్రాథమికమున బడువున్న సిపాయిలకు ప్రత్యేకపు తెలుగు పటాలముగా గాని పటాలములు గాగాని యేర్పాటును సురక్షితమున ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించినదా? (సశేషము)

రంగూనులో బండిపోటు:- పట్టణమున నడి బజారులో బజారుస్థాయి కొందరు నివసించు నౌక గృహముల బండి పోటుదారులు సాయములై ప్రవేశించి స్థిరమున వాక్యంపనము గావించుచు 700 ను బంగారుపు ముసుగులను తీసికొనిపోయిరి. బండిపోటుదారులు బజారుకి వచ్చుటలో వారిలో నౌకదారులు కూడా ఉన్నారు. వీరిని పట్టణమున పట్టుకొని పట్టణమున బోగా నౌక దొంగ భువకాకి కాల్వల వారికి కొద్దిగాయములు తగిలినవి పోలీసువారిచేత బట్టుకొనినా నౌక దొంగ గోరెనందులకు కుప్పకొండ రహదేవు. వారిని పోలీసులు పట్టణమున దాపున నుండిన. చర్యయందగుడ పట్టుకొని. ఆస్థిలు వారిని నుగరించి నుగరించి.

ఆంధ్రవిద్యావిధి; నిన్న పము.

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాపకము తృప్తి కరముగ లేదు. ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరుకుట నర్హము. ప్రవేశము దొరికినవారికి పోషణము నర్హము. ప్రస్తుతము ముగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును బొంది పోషణకై అల్లాడుచున్నారు. విద్యాభి నూనలు ఆంధ్రదేశాభివృద్ధికి ప్రత్యేకము ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యావిధిగాని సహాయము చేయుటకు ప్రార్థితులు. బానములందెల్ల విద్యాదాన ముత్తమదానము. సొమ్ము సక్రింది చిరునామాకు పంపవలయును.

ఆంధ్రవిద్యావిధి కావ్యదర్శి, 7, కంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

వార్తా వ ర ణ సి తి

1918 సం॥ ఆగస్టు 7-వ తేది బుధవారము.

Table with 6 columns: జిల్లా ముఖ్య నగరములు, జిల్లా ముఖ్య నగరములు, జిల్లా ముఖ్య నగరములు, జిల్లా ముఖ్య నగరములు, జిల్లా ముఖ్య నగరములు, జిల్లా ముఖ్య నగరములు. Rows include Guntur, Rajahmundry, Machilipatnam, etc.

పడమటితీరమునందు వాయుభారము కొద్దిగను క్రమ హినుముగను మారినది. రాజధానియందు హెచ్చినది. ఆయాము ఈవాన్య భాగమునందు మురుగు కలదు. ఇదివరకు కంటే ద్వీపకల్పమునందును, అభాతిమునందును వాయువ్యాప్తి ఒక చోట వెళ్ళుచున్నది, మరయొకచోట తక్కువగను లేక యం తటము సమానముగ నున్నది. వాయు వతిమందముగ నున్నది. చెన్న పురీతీరమునందును, పడమటితీరమునందును శీతమునందును వాయువునందు చాలచోట్ల ప్రధానము కలిగినది. దక్షిణభాగపు చివరను వాయుగనునము సుకచముగ లేదు. దక్షిణభాగపు చివరను, మలబారునందును ఉధృష్టమునందును నున్నది. పడమటితీరమునందును చెన్న పురీ మధ్యభాగమునందు కొంత ప్రాంతమునందును అది మామూలుకంటే వెళ్ళుచున్నది. ఉత్తరమునందలి మామూలుకంటే తక్కువ. ద్వీపకల్పమునందలి యుత్తరభాగమునందు చాలివేడియు ప గటివేడియు మామూలుకంటే తగ్గియున్నది. చెన్న పురీ తీరమునందు వేడికను మామూలుకంటే అదనము కలదు. వాయువునందు ఆగ్రత యెక్కువగ కలదు. దక్షిణభాగపు చివరను గాక తక్కువచోట్ల ముప్పుకలదు. పడమటితీరమునందును రాజధాని యుత్తరభాగమునందును వర్షము పడినది. రాజధానిలోని పూర్వార్ధభాగమునందు ఉరుము లులు మవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. బోస్సు, వార్తావర్ణకావ్యజ్ఞుడు.

జై గుభయము లేదు. వైద్యరత్న కండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి జైగుజైగు ని వారకొవధములు మా ముగియు కడిచిన యువకుని వైద్యరత్నముగ ఇండీయా, నార్మన్, సిల్వా, డేకెములయందును, స్వదేశీ యోధులయందును, అనేక జైగు కోసులను కాపాడుట లోకవిగతియు, యేము తెలుపు విధానముల వివరించు జైగు సోకదు. ప్రాచీనము 3 కోసుల బుడ్డి యిక్క 10-0-0 | కలెక్టరుకు 1 బొమ్మ బుడ్డి 10-0-0 డివి 8 " " 0-0-0-0 | డివి 1 " " 0-0-0-0 వ్యాపకము పోటీజేయు. కోరువారికి మూకెడ్ల క్యాటలా సునిశ్చయక పంపవలదు. కంది నిలాసము:- "కండిట్" మదరాస్. ఆయుర్వేదాశ్రమం, గౌ. అచార్యుగోపిధి, బి.టి. మదరాసు.

The Great War.

(O)
(Reuter's Agency)

Great Britain

The Premier's "Hold Fast" Message. Read in All Public Places.

LONDON, August 6.
Mr. Lloyd George's "Hold Fast" message was read in every theatre, music hall, cinema and public meeting at nine o'clock last night and was received with loud cheering and the singing of the national anthem.

Ending the War.

Mr. Winston Churchill's Views.

Lord Lansdowne's Contentment Denounced.

LONDON, August 5.
Mr. Winston Churchill in a letter to his constituents replies at length to Lord Lansdowne's letter and says:—The war has got to be won but it is not yet won and these twin hard facts dominate every argument not arising from despondency or treason. Let us not delude ourselves by thinking that there is any substitute for victory. The salient fact of the situation is that an appearance of power is with the enemy while the reality of power is with us. The Kaiser rules more millions of subject-slaves than at any time in the war, but the German people are suffering and suffering from bad feeding and under-feeding, enduring a strain three times as hard as Britain, therefore if we stand fast the Germans must break. Three terrible things have happened to Germany in the present year, her attacks against the British and French armies have been repulsed, submarineism has been definitely controlled and American armies are landing at a rate which promises to make the Allied strength overwhelming. A fourth thing is the increased Allied domination of the air. All the world is marching against Germany, and we have but to persevere to conquer, that is the reality. To make peace now when Germany has apparently triumphed but is really tottering, when America has only just begun, and when Russia is in the deepest abyss of misery, would brand our race for generations with a fictitious inferiority and sham defeat. Yet that is what Lord Lansdowne is obstinately beseeching us to do. Mr. Winston Churchill, after emphasising that we must keep step with our American kinsmen, concluded by declaring as indispensable to the cessation of hostilities, firstly, that the German armies must be decisively beaten in the field and secondly, that the German people must spontaneously and definitely break with a system which led them into so many monstrous crimes. Otherwise they cannot be allowed to enter the League of Nations.

Indian Reforms.

LONDON, August 5.
The "Times" states that Mr. Montagu will make a statement on the Indian Report on the occasion of the debate on the Indian Budget on August 6th, Lord Sydenham on the same day proposes to draw attention to the Report in the House of Lords.

Hostile Air Raid.

LONDON, August 6.—2.35 A.M.
The Press Bureau states that hostile aircraft approached the East Anglian coast at 9.30 last night but did not penetrate far inland.

No Peace Proposals Made.

Mr. Balfour's Reply.

LONDON, August 5.
In the House of Commons replying to Mr. Lees Smith, Mr. Balfour stated that nobody authorised to act on behalf of any enemy power had recently made peace proposals or suggestions to the government. Government had received no communication from the Allies that such proposals had been submitted to them.

America

Armour For Soldiers.

LONDON, August 5.
WASHINGTON—The War Department announces that expert armourers in the workshop of the Metropolitan museum in New York are modelling armour for the use of American soldiers in France, including helmets, shields, and breast plates, comprising all the best types used in ancient days.

Russia

Trotsky and Lenin Strongly Guarded.

LONDON, August 5.
AMSTERDAM.—A message from Moscow states that owing to the discovery of a plot against them Mr. Lenin and Mr. Trotsky are strongly guarded whenever they appear in public.

The American Ambassador in Russia reports he has started for Murmansk accompanied by representatives of Britain France and Italy.—("C. & M. G." cable.)

Neutral Powers

Ludendorff Becomes Wiser.

His Army Order.

LONDON, August 5.
PARIS—The "Matin" publishes the secret order of Marshal Ludendorff referring to a certain new tactic concerning which the order says:—Our situation regards

reserves compels us to perfect our tactics. It is absolutely indispensable that we should avoid the old fault of attacking in mass formations and that by all means we should reduce our losses."

Probable Peace Offensive.

LONDON, August 5.
ATHENS—The newspaper "Hestia" affirms, that the mysterious journey which King Ferdinand is making abroad is connected with a Bulgarian peace offensive.

Ludendorff Interviewed.

LONDON, August 5.
AMSTERDAM.—General Ludendorff interviewed regarding the Marne retreat says:—This time our strategic offensive plan did not succeed and was limited to a tactical success. It is alleged that Germans on the evening of July 18th broke off operations because it was not worth the cost. One of my principal duties being to spare the blood and the strength of our soldiers. General Foch's counterblow was intended to cut off the Germans south of Aisne by a flank break through, which was frustrated by the seventh and the ninth armies. By July 19th we were fully masters of the situation and we shall remain so. The gain of ground and the Marne are only catchwords.

Friction Between Germans & Turks.

The Salonika Position.

Greeks Ready.

ALLAHABAD, August 6.
LONDON, August 2.—There is great friction between the Germans and Turks over the Caucasus. The Austrian attack in Albania has forced back the Allied line about five miles. It now runs three miles north of Berat. A large Greek army is now taking the field. There is evidence of mutinous spirit at Salonika among the war weary Bulgars who recently refused to attack near Monastir. The slowing down of the enemy's retirement is regarded in well informed circles here as by no means unfavourable for the allies. The enemy is subject to bombardment and his roads southward of the Aisne are insufficient for the proper supply of the forces remaining there.

Germany Insists on Finland Becoming a Monarchy

LAHORE, August 6.
LONDON, August 2nd.—According to reports from Sweden Germany is absolutely insisting on Finland's becoming a monarchy.

Western Front

The German Retreat.

Conducted Most Skillfully.

LONDON, August 5.—11.30 P.M.
Reuter's Correspondent at the American Headquarters telegraphing this afternoon says that two days have been steadily by fresh show of resistance by enemy and also by the necessity of getting implements of battle again into their proper places. The German retreat has been conducted most skillfully and not a man or gun has been used to delay the advance more than absolutely necessary. Enemy has nowhere got so far away as to feel from precaution though we have continued to see but a dwindling portion of his rearguard. Pursuers discovered defensive positions indicating German intention to hold the intermediate line south of Vesle. Enemy continues bitter resistance between Fismes and Rheims which is a most difficult country in which to advance. We are nearing a decision of intense significance to the future and the next few days will be occupied in preparing for it.

Germans Vigorously Resisting French Advance.

LONDON, August 7.
Reuter's correspondent at the French Headquarters telegraphing this afternoon says:—Enemy's artillery fire has been very heavy on the whole line of Vesle and Germans are opposing us with very vigorous resistance. Nevertheless the French patrols crossed the river at several points between Sermoise and Fismes. Where the Americans crossed is between Fismes and Muizon. Germans on the north bank are abundantly supplied with machineguns and their aviators are machinegunning our troops. Between Muizon and Rheims we are firmly established on the south bank where there has been hardest fighting. Most encounters occurred notably at Vauxes Farm near Muizon for the passage of the river. After it had been captured the Germans sent across two detachments to retake it both of which were repulsed after a severe fight. West of Fismes the enemy stubbornly resisted our passage of the river. On the French occupied the whole line of wooded hills overlooking the steep river valley from Praches to Meuil St. Georges. Hard fighting is in progress at Hargivourt on the left bank where the Germans are holding the railway station. Enemy is still in Morisel.

Germans in a Bad Position.

On Vesle Plateau.

LONDON, August 6.
The French experts emphasise the fact that Germans are in a bad position on a plateau with Vesle in front of them and Aisne behind them exposed to the French fire at all points and often enfiladed, while all the four crossings of the Aisne between Fismes and Rheims, namely Villers, Maizy, Pontavert and Berra-bag are under the fire of the French guns and aeroplanes. Opinion is expressed that enemy is preparing an offensive in order to relieve Allied pressure.

Nothing Special to Report.

LONDON, August 5.—4.40 P.M.
A French communique says:—There is nothing special to report. Our right units which crossed the river Vesle encountered everywhere resistance by the enemy.

Situation is Unchanged.

LONDON, August 6.—2.30 A.M.
Last night's French communique said:—On the whole of the Vesle front the situation is unchanged. There were local actions between our light elements and enemy posts on the northern bank. Quite prevailed elsewhere.

Germans Admit Withdrawal.

LONDON, August 5.
A wireless German communique says:—Northward of Montdidier we withdrew from the west bank of the Aisne and the Dombrois. We also withdrew to the north bank of the Vesle before a strong attack against Fismes.

Enemy's Position on the Vesle.

LONDON, August 5.
The enemy although retiring across the Vesle is still resisting stubbornly. The French captured Jonchery and crossed the Vesle at Venreux Farm, also northward of Vauxes, and crossed the river opposite Sermoise, capturing St. Vaast. Enemy destroyed all the bridges across the Vesle. Pursuit is continuing, the French occupying strong positions on the east bank of the river. The Germans apparently realise their inability to stand permanently on the Vesle, but are making a desperate attempt to delay the Allies in order to get men and stores across the Aisne the crossing of which will be very troublesome. Between Bernancourt and Hamel, both of which are in our possession, the enemy has entirely recrossed the Aisne. The situation at Albert is doubtful at present. It is believed that the Germans are holding part of the town.

German Retirement Discussed.

French Advance Relieves Rheims.

LONDON, August 5.
Reuter's correspondent at French headquarters wiring last night says:—The Germans must have felt the pinch before they voluntarily retired from positions north and south of the Somme which would have been a useful line of departure for a further advance on Amiens and Abbeville. One involuntary and two voluntary German retirements have all been undertaken with a view to saving men. If these economies are being effected in order that Prince Rupprecht or the Crown Prince may be able to afford another great adventure at some other point we shall quickly learn it. If it is decided that the moment when a decisive victory is possible has passed the enemy may retreat farther than he has yet shown signs of doing. The Germans as usual are retreating slowly, in good order, withdrawing in alternative sections flanked by centres of resistance which are always able to pour cross fire upon any troops advancing into the abandoned sector over hastily. Our advance to the village of La Neuville, a mile north of Rheims on the Rheims-Loan road, means that Rheims is completely disengaged on the east and that the enemy has renounced the hope at last of capturing it by an enveloping attack.

Six Hostile Machines Felled.

LONDON, August 6.—12.35 A.M.
In a communique with regard to aviation F. M. Sir Douglas Haig says:—The weather hampered operations on 4th August. We dropped six and a half tons of bombs in the daytime and brought down six hostile machines. Night flying was impossible.

British Take Prisoners.

LONDON, August 5.—1.20 P.M.
A British communique says:—We took a few prisoners in the neighbourhood of Neuville Vitasse. Hostile artillery was very active during the night opposite La Bassee. It was also active northward of Bethune, and at points between Hasebrouck and Ypres.

Slight British Advance.

LONDON, August 5.—10.20 P.M.
A British communique says:—We advanced our posts slightly in Pacaut Wood and eastward of Rebecq. There was hostile artillery fire southward of Ypres.

Allied Air Raid On Treves.

Considerable Damage Caused.

LONDON, August 5.
AMSTERDAM.—An official message from Treves says:—The Allied air raid on Treves on August 1st did considerable damage and one person was killed and four injured.

A message from Cologne says:—Ten airmen dropped 28 bombs during the morning of the 1st. Some damage was done and twelve were killed and fourteen injured.

Enemy Shortening Front and Economising in Men.

LONDON, August 5.
Reuter's correspondent at French headquarters wiring at 7 o'clock on Sunday says:—Our patrols are keeping contact with enemy who is retreating from his positions left of Avre. The object of the German move seems to be to straighten the arc which the enemy line made across the Avre and is possibly in pursuance of a general policy of shortening his front and economising men as in withdrawal from Ancre. But it is probable also, what enemy has found his positions on the banks of Avre too costly to hold since the French attack which captured the line of heights on the left bank overlooking the valley and eighteen hundred prisoners.

Punjab Govt's War Journal.

Phenomenal Sale.

LAHORE, August 5.
The "Civil and Military Gazette" understands that the last issue of the Urdu "Hug," the war journal of the Punjab Publicity Committee, has had a phenomenal sale in Lahore. Originally 20,000 copies were printed of which 8,000 were sold in one day in Lahore alone by news boys and 10,000 more are being printed.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

Premier's Message to the Viceroy.

SIMLA, August 5.

(Delayed in Transmission.)

The following telegram has been received by his Excellency the Viceroy from the Prime Minister:

The message which I send to the people of the British Empire of the fourth anniversary of their entry into the war is "Hold Fast." We are in this war for no selfish ends. We are in it to recover freedom for nations, which have been brutally attacked and despoiled and to prove that no people, however powerful, can surrender itself to lawless ambitions and militarism without meeting retribution of swift, certain and grievous disaster at the hands of nations of the world. To stop short of victory for this cause would be to compromise the future of mankind. I say "Hold Fast" because our prospects of victory have never been so bright as they are to-day. Six months ago the rulers of Germany deliberately rejected just and reasonable settlement proposed by the Allies. Throwing aside the last mask of moderation they partitioned Russia, enslaved Roumania and attempted to seize supreme power by overwhelming the Allies in a final desperate attack. Thanks to the invincible bravery of all the Allied armies, it is now evident to all that the dream of universal conquest for the sake of which they prolonged the war can never be fulfilled. But the battle is not yet won. The great autocracy of Prussia will still endeavour by violence or guile to avoid defeat and to give militarism a new lease of life. We cannot seek to escape from the horrors of the war for ourselves by laying them up for our children. Having set our hands to the task we must see it through till a just and lasting settlement is achieved. In no other way can we ensure a world set free from war. "Hold Fast," said Lloyd George—August 4th 1918.

SIMLA, August 5.

(Delayed in Transmission.)

War services were held in all parts of India on the occasion of commencement of fifth year of war, patriotic addresses being delivered alike in churches, chapels, temples and mosques.

Calcutta

Sale of War Bonds.

CALCUTTA, August 3.

The sales of war bonds at Banks and Government Offices up to the 5th August 1918 amount to Rs. 24,89,93,200 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	10,21,45,300
Bombay	7,01,97,500
United Provinces	1,81,63,600
Madras	1,58,19,800
Punjab	1,48,35,400
Burma	67,13,900
Central Provinces	27,55,100
Bihar and Orissa	27,53,100
Assam	3,93,000
Minor Administrations	73,06,500
H. F. H. The Nizam of Hyderabad	50,00,000
Baroda	30,00,000

CALCUTTA, August 7.

The sales of war bonds at Banks and Government Offices up to the 6th August 1918 amount to Rs. 25,02,63,200 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	10,35,08,200
Bombay	6,96,05,100
United Provinces	1,83,35,700
Madras	1,59,11,800
Punjab	1,48,48,600
Burma	67,55,600
Bihar and Orissa	28,07,600
Central Provinces	27,56,900
Assam	3,96,100
Minor Administrations	73,29,600
H. F. H. The Nizam of Hyderabad	50,00,000
Baroda State	30,00,000

The reduction in the contributions credited to Bombay is due to an adjustment of figures made weekly with a view to allocate to each province. Subscriptions earmarked for that province paid in elsewhere.

Bombay

Special Congress Reception Committee, Meeting at Bombay.

BOMBAY, August 6.

At a meeting of the Reception Committee of the special Congress on Monday evening the dates of the holding of the Congress Session were fixed as 28th, 29th and 30th August. It was mentioned that the special session of the Muslim League will be held after the 30th instant. Mr. Jinnah, Chairman of the meeting suggested that the question of election of the Chairman of the Reception Committee be postponed as it would be convenient to secure a chairman whom all would like to have and from whom a reply was expected every moment. Mr. Patel intervening suggested the election of a Chairman without further delay. At this stage Mr. Jinnah arrived and Mr. Jinnah said that as the expected reply was just received he would ask Mr. Jinnah to formally propose the name of the Chairman. Mr. Jinnah proposed the Hon'ble Sir Dinkar Manekji Petit, Bart, for the Chairmanship. Mr. Patel having supported the motion was carried with acclamation. Mr. Jinnah remarked that this was a very critical time. The special session of the Congress was the most important session ever held in the history of the Congress. He urged them that without swerving to the slightest degree from their principles they should at the same time not be irritated. The true spirit that

should prevail among them was not to play into the hands of anybody and to keep their heads cool. It had been stated in some papers that a certain section of the Congressmen would refrain from attending the special session. He was sure that such was not altogether the case. He did not want them to give up their convictions and appealed to them not to create differences. He expressed the hope that a large section of the moderates would attend the special session. He had discussed with the leaders of that party and the result was that he found there was little or no difference between them. He hoped they would be in a position to elect a Vice-Chairman from all sections. Would it not be better to wait some time? He hoped that so far as the election of the Vice-Chairman was concerned they would postpone it for some time so as to enable him to gain the consent of certain gentleman. As to others who were not there he was sure they would join them as, willingly as anybody. He expressed the hope that they would be able to make this Congress a Congress of the people and not that of any party.

Mr. Jinnah proposed the election of the Vice Chairman of the Reception Committee be postponed till Wednesday. The meeting having agreed to that a vote of thanks to the Chair terminated the proceedings. Nearly seven hundred members have been enrolled in the Reception Committee.

Mr. Hasan Imam Accept Presidentship Of Congress.

BOMBAY, August 6.

It was announced at the meeting of the Reception Committee of the Congress on Monday that Mr. Hasan Imam had consented to accept the nomination for the Presidentship of the special session. The election now only requires formal ratification at the hands of the All India Congress Committee.

Burma

Daring Dacoity in Rangoon.

Burmese Women Intimidated.

RANGOON, August 3.

(Delayed in Transmission.)

A daring dacoity took place in a thickly populated central district of Rangoon, a party of armed men entering a house where a number of Burmese women engaged in bazar trade lived. They succeeded in obtaining Rs. 700 and some gold bangles having forced the women to keep quiet with a revolver. On leaving the house the last man stumbled and an alarm was raised. The dacoite ran through the Suratt Bazar and an armed man shot two durwans who tried to stop him. Neither was seriously wounded. The police surrounded the building and on a systematic search being made an armed man was found under a pile of gunny bags the revolver being in a tray of rice close by. Another man was arrested at Kommendine and a third who was being searched for surrendered to-day. The women have identified all the three as members of the gang who entered their rooms.

Central Provinces

The C. P. Sedition Case.

Mr. Karandikar Defends.

DAMOH, August 5.

Further hearing of the case against Mr. Narayanrao Vaidya, Secretary, Home Rule League, Central Provinces, under section 124 A Indian Defence Act, was resumed on the 2nd when the second prosecution witness Mr. Mahomed Asrafali, Circle Inspector of Police, who took notes of Mr. Narayanrao's speech and made report resulting in his prosecution, was cross-examined by Mr. Karandikar. His cross examination had not finished when the Court rose.

United Provinces

Golden Wedding of Sir & Lady Knox, Viceroy's Felicitation.

ALLAHABAD, August 6.

His Excellency the Viceroy sent the following telegram to Sir George and Lady Knox on the occasion of their golden wedding:—Lady (he) joins me in offering Lady Knox and yourself most sincere congratulations on your golden wedding (it is pleasant to think that it is in Allahabad, so long the scene of your devoted service to India, that you are celebrating this great occasion. We trust that many more years of united happiness lie before you.

Punjab

Sir Michael O'Dwyer's Recruiting Tour.

LAHORE, August 4.

Continuing his recruiting tour Sir Michael O'Dwyer attended a special intercessory service at Sialkot on Sunday and held a Durbar there yesterday morning in the Hall of the Sikh School. The Lieutenant Governor was received by a guard of honour provided by the pioneers and contingent of recently enlisted recruits. In the course of his speech he asked all to join with him in the prayer that the prolonged drought causing anxiety throughout the province might soon disappear. He went on to say it was four years since he had held the durbar in their district when he had appealed to them and to province generally for such support as would enable them to pass through the crisis without any strain on their splendid record of staunch and unwavering loyalty. Punjab as a whole had nobly responded to that appeal. Sialkot district had so far played a respectable but not conspicuous part. Comparing Sialkot with the neighbouring districts Lahore and Gujranwala, Sir Michael said Sialkot had a male population of 542 thousand against Gujranwala's 518 thousand. By the end of 1917, Lahore had raised the number of its men in fighting line and transport to six thousand one hundred Gujranwala to five thousand four hundred, while Sialkot still easily led the way with nearly seven thousand nine hundred men. In the first six months of the present year Lahore had raised only thirteen hundred and eighty, Sialkot two thousand six hundred and ninety-two, whereas Gujranwala from a smaller population had recruited over five thousand. In July the disparity

was even greater for Gujranwala had recruited over one thousand and Sialkot less than five hundred. On August 1st Gujranwala had nearly twelve thousand men in the army and Sialkot had only eleven thousand forty two. Frankly gentlemen, said his Honour, this is not as it should be. We pledged ourselves in last May to raise 2,00,000 men in the Punjab by June 1st 1918, and that pledge the honour of the Punjab requires us to redeem. Every district must take up its share of the burden, and Sialkot has not yet shouldered its share. We have fixed the quota of the district inclusive of the quota of those already in the army at 20750 men, one man in every 26 which is 3000 less than we are asking from Gujranwala and 10000 less than we are asking from Amritsar both which have a smaller population to draw upon. In the 12 months ending with 31st May 1918 we wanted 880 recruits from this district, say 750 per mensem on the average in June and July you recruited little more than half the required quota. I think you all understand why we want these men. It is necessary I conceive for me to repeat what I said at Gujranwala as to the foolish and idle rumours which fly through the bazaar. If you have credence in the wild stories of the triumph of our enemies and of the early invasion of India reflection and recent events have I hope convinced you of their folly. Continuing His Honour said:—This has the reputation of being one of the most litigious districts in the province. Every man has of course the right to protect his personal interests, but in doing it let not your own party disputes blind you to the greater issues, the principles of right and justice for which the Empire is contending, and in which you are asked to help. Gujranwala has given you a striking proof of what can be done by sinking petty differences, by combination and co-operation and I am glad to learn that you are going to follow its example by founding a similar war league. I trust it will be equally successful in yielding practical results. Sir Michael O'Dwyer concluded with reference to the Indian Defence Force, to which he said the province hoped to contribute two thousand volunteers, Sialkot quota being at least one hundred men, and to the war loan Sialkot he said had subscribed little over six lakhs to the first war loan which was not a notable performance for a district with trade and material resources, and he hoped this result would be easily surpassed in the second war loan.

Sir Michael O'Dwyer and party were entertained yesterday afternoon to a garden party given by the Commissioner, Sialkot and dined with General Campbell. His Honour was to return by motor to Lahore this morning.

A daring theft was committed last night in one of the local Hindu temples situated near Rue Duplex, Pondicherry. All the gold and silver jewels belonging to the God have been stolen.

Latest Telegrams.

London, August 6th—4.25 P. M.

The French Communiqué says:—North of Montdidier we reached the river Avre between Branches and Morisel. Corps-de-main southeast of Montdidier broke down completely and we took prisoners. On Vesle front we maintained our elements at several points on the north bank of the river in spite of all enemy attempt to throw us back.

London, August 6.

The Press Bureau states that the Allied naval and military forces on August 2nd, with active concurrence of Russian population, landed at Archangel. Inhabitants greeted their arrival with general enthusiasm.

LONDON, August 6.

The Admiralty states that five enemy airships attempted to cross the coast last night, they were attacked at sea by air force contingents working with the navy. There engaged one airship and shot it down in flames forty miles from the coast. Another was damaged but probably succeeded in reaching its base.

LONDON, August 7.—1.13 P. M.

The British communiqué says:—Our counterattack repulsed attempted capture of a post northward of Merm. We took few prisoners and machineguns during night in Nieppe forest sector. There was active hostile gas shelling northward of Villers Bretonneux. Enemy artillery was also active at Bucoque and northward of Bethune.

LONDON, August 5.

In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that from November 1914 to November 1917 Germany had levied war contributions of 2330 millions. France in Belgium besides enormous fines on localities, firms and individuals. These monstrous exactions must be certainly be taken into account when terms are being arranged.

LONDON, August 5.

AMSTERDAM—A telegram from Petrograd states that Beria claims that Soviet troops were victorious at Jaroslavl after a severe battle in which five thousand counter-revolutionaries were drowned in fleeing across the Volga. A big battle is proceeding between red guards and Czecho-Slovaks north of Ufa.

LONDON, August 6.

The Admiralty makes following announcement. A homeward bound ambulance transport "Warilda" was torpedoed and sunk on August 3rd. 123 are missing including seven of the crew. Two British Destroyers were mined and sunk on August 2nd, Ninetyseven being lost.

LONDON, August 7.

WASHINGTON—Mr. Baker's army bill extending selective draft of men between ages of 18 and 45 introduced into Congress has been referred to the Military Committee. It is hoped that the bill will pass by Sept. 1st. Figures prepared by Mr. Baker show that 2588000 men are affected in addition to men between ages of 21 and 31 drafted under the present law.

London, August 5.

A message from Vladivostok states that food situation in eastern parts of West Siberia is a serious factor in military position. Importation of large supplies is essential in order to relieve famines-stricken Irkutsk and Venzel districts.

A message from Barbin states that 500 Bolsheviki are now in Manchuria station. Chinese are not resisting but co-operation between various Pro-ally forces is likely.

AMSTERDAM.—The Russo-Finnish peace negotiations have been opened in Berlin.

పజాభిప్రాయములు

I

“లావణ్యము” నవల

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకుడు:

అయ్యో, పత్రికామంత్రి శ్రీమతి ప్రజ్ఞానికా మా సోదరుడు నగు సుందరకావ్యాసముని గతనెల 20 తేదీన విషజ్వరముచే బలహీనముచేరినాడు. అతడు రచించుచున్న “లావణ్యము” అను నసంపూర్ణముగ నవల గుంటూరులోనే మిత్రుని కృపాచూరముతో వెల్లివచ్చింది. సోదరుడుగల బరిచితులగు నే మహానుభావులేని యాగ్రంథము మాకు నడుచుచేసినచో బ్రకటింపి వానికి రీతి మూర్తి నలంకరించుము. ప్రతికాపాతకులగు గుంటూరువాసుల కా గ్రంథము లభించిన మాకు శ్లోకబ్రార్థితులు.

గంపలగూడెము ఆగస్టు 2. శేషాద్రి రమణకవులు.

II

ఆంధ్రయువకుని నిర్బంధము.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకుడు:

అయ్యో, అనగరంధ రాష్ట్రీయసభయందు స్వాతంత్ర్యమును కోరిపోయి పలుకవలసిన బడుచు నిల్చే తుకముగ కా రాగారాధనందున్న దర్శించవలసిన శ్రేష్ఠిగారి విషయమై యాంధ్రవాదులు యోచించి యనసరమైనచో సత్యాగ్రహవ్రతమును స్వీకరింపవలసినదని నేను, నామిత్రులు కాశీ శ్రీరరావు, దంట్ల సుబ్బారాధానిగారు మున్నగువారు సంతకములచేసి వేంకటప్పయ్య పంతులుగారికిని పత్రికలకును అప్పియుంటిమి. పంతులుగారి విషయమై సభయందు తీర్మానము ప్రవేశపెట్టవలెనని కోరుచున్నాను. వసంతిమ్మ వినుదలకొని కట్టియాంకోశాన మెనర్వితమో, అట్లే యీ యువకుని నిర్బంధమందును ఆందోళనచేయ వలసియున్నది. పెంట్లండు ప్రభువు వాగాన మెనర్వితము ప్రతికలందు వ్రాయబడినచేగాని వాదానమునకు ప్రతిఫలము కన్పట్టకు ఆంధ్రవాదులు తెల్లరు మన విద్యుత్తు మేది గలదో దానినే యవలంబించి కార్యసాధనమునకు గడంపెదరుగాక!

పెదపెలుకురు కోన వేంకటరాయశర్మ.

రంగునులోని మేష్ట్రీలు

ఓడప్రయాణికుల యిక్కటులు.

రంగునునుండి జేజులిమాను లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—గత 8 సంవత్సరములనుండి సంగ్రాహమువలన బ్రిటిషు యిండియా స్త్రీలు వాణిజ్యము కంపెనీవారి ఓడలన్నియు గవర్నమెంటువారి సహాయము సంగరస్థలిని పవలలో నిమగ్నత జెందియుండుటచే ప్రస్తుతము సకాలమునకు ప్రయాణికులకు ఓడలు లేకుండుటచే వందలకొలది ప్రయాణికులు నిలబడయుండవలసి వచ్చుచున్నది. ఈ మధ్య 9-10 మాసములనుండి మా పట్టణమున గల దుర్భాగ్యులగు దొంగలు అమాయకులగు ప్రయాణికుల లోకువను కనిపెట్టి టిక్కెట్లు నిచ్చు సమయమున మాత్రముగా కొన్ని అల్లరులు గానించి వారి చేతులలో గల కట్టెలపై మైన టిక్కెట్లపయకమును టిక్కెట్లను దొంగిలించుచు వానిని హెచ్చుధరలకు అమ్ముచు పలుకాములకు లానుచేయుచుండ దయాచయులగు గవర్నమెంటువారు దీనిసంబంధము గనిపెట్టి తగుజాగ్రత్త వహించి కంపెనీవారిని హెచ్చరించి ప్రయాణికులకు వెట్టియిక్కట్లులు కలుగకుండ యే స్త్రీమగకు సంతమంది ప్రయాణికులు సోపానియున్న చో అన్ని టిక్కెట్లు బాహుటముగా ఇచ్చుచుండిరి. గవర్నమెంటువారు జాగ్రత్త వహింపగానే దొంగల భయము పోయి ప్రయాణికులకష్టములు గట్టెక్కిన వని సంతసించుచుండగా (పులిమిద పుట్ట) అనునట్లుగా మాపురమున కొంతమంది దుర్భాగ్యులగు మేష్ట్రీలు తమ చేతికింద గల కూలివాండ్రకు ఒక్కొక్కనికి ఒక్కొక్క టిక్కెట్లను పయకమిచ్చి టిక్కెట్ల నిచ్చుసమయమున వీరివ్యాధి టిక్కెట్లకు సేకరించి రు 18-8-0 ఖరీదుల టిక్కెట్లను రు 25 లు వలకు నోరులేని యీ నిరుపేదలగు ప్రయాణికుల కమ్ముచుండిరి వ్రాయుటకు కలమాడవచ్చు. రు 25 లకు కొనినవాని అమిత విచారముతో ఏమిటను చూచి నీ కమ్మున వారిపేరు చెప్పని యెన్ని విధముల బ్రతిమానినను చెప్పిన తనకేమి కడుమునో, సృజకమునకుపోయి తమ ముద్దు మామలను చూచు భాగ్యమునకు విఘాతము వచ్చునోమో యనెను రియమచే అమ్మిన వారిపేరు చెప్పకుండిరి.

మలయ చందనము

(1251) పెగోగమునకు తుళారము. మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్రికామంత్రి. పిచికాటి మున్నగు కఠినచికిత్సల పనిలేదు. రుచ్చమైన మా మలయచందనము ఎటువైతలుపు, పచ్చ అను మూడు విధములు పెగోగమున మూడు పూటలలో మాన్వనము. డబ్బీ 1-కి 2-0-0 గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

మాంటేగ్యు సంస్కరణములు.

మాంటేగ్యుగారు ప్రకటించిన సంస్కరణముల గ్రంథము ఆంధ్రభాషయందు ముద్రిత మగుచున్నది. గ్రంథము ఒక పక్షములోపున వెలువడి గలదు. భారత రాజ్యాంగ జ్ఞానమున కీ గ్రంథము కల్పతరువువలె నున్నది. ప్రతి యాంగ్రమును చదువతగిన గ్రంథము. డిమియా ఆక్టోవ్రానైజండు 300 పుటలకు మించి యుండును. దీనివెల ఒక రూపాయ నాలుగణాలు మాత్రమే. వలయువారు వెంటనేదరఖాస్తులు రిజిస్టరు చేయించుకొనవలెను. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7, తంబుకెట్టిపేథి, మద్రాసు

ప్రకటన

నాలుగు జమీందారీనుండి పట్టాలములో చేరువారలకు శాశ్వతముగా మూడు యకరముల భూమిని (చాగుబడికి వీలు అయినది) యిచ్చెద నని యిందుమూలముగా యావన్మండ్రికి తెలియజేయుచున్నాడను. పట్టాలములో చేరిన తేదీలగాయతు 3 (మూడు) సంవత్సరముల వరకును ఎవ్విధమైన ఐక్యును యివ్వ నవసరములేదు. మూడు సంవత్సరములు అయిన పిదప జిరాయితీవద్దతిగా భూమిని పట్టాలములో చేరినవారు గాని లేక వారి ప్రతినిధులుగాని అనుభవించ నగును. యల్. యల్. సన్యాశిరాజు 1260 నాలుగు జమీందారు

కలరాకు భయపడ వద్దు. డాక్టరు జి. కె. రావుగారి మాపహాసనవటి. కలరాకు రెండుపంటలలో తప్పక వాడుకలు. వందు నుపయోగించవలసివిధము వందుతో పంపబడును. సీసా 1-కి 0-8-0 మాత్రము (1209) ధన్వంతరి ఆశ్రమము, 45, బిగ స్ట్రీట్, ట్రెస్టికేను, మద్రాసు.

నోబుయేజంటు: అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ సెం. 155, జుమ్మానుసీద్ పేథి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంటు: సునాతా పునసోత్తంముల్లీ, వైవాజుబాబోడ్డు, మద్రాసు.

మహారాజా వెంటులు

(1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది.) చెన్నైలో రాజధానిలో ముఖ్యమయన ఇండియన్ హోటలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్ మినియోక్ పేథి, మద్రాసు. (హైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102) ట్రాంలైనుకు అతిసమీపముగానున్న పట్టణముధ్యమందున్నది. ప్రయాణికులకున్న విద్యాధులకున్న విడిసియుండుటకున్న భోజనోపాయములకున్న స్వచ్ఛమోసాభ్యులులకున్న శుభ విచ్చాటున్నది. మిడ్లెలో గదులు ఎల్లెక్కో దీపోపాటుములు అసాదినోకర్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూపు 0-4-0. ప్రశస్తమయిన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజనము, ఫలవోరములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయారు చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనుపద్ధతిప్రకారం వడ్డించబడును. విద్యాధులకు తక్కువ రేటు. ఈ హోటలు బర్మా, సిలీను, యూకోపు, ఇండియా, వన్ల రాజేశములం దంతులను సంచారముచేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవము గల నాయకుగారి మ్యూసేజిమెంటులో యున్నది. చార్జీలు సులభముగా నుండును.

స్టోరల్ ఆయిల్
పుష్పములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె నుమారు 25 సంవత్సరములగ ప్రసిద్ధిచెందియున్నది ఈ నూనె అధిక నువాసనగలదియు, తలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేతు మార్పు పుష్పల్లీ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయ.
కెన్సార్ యిను హేరాయిలు
తలలో వెండ్రుకులులేని జాగాలందు శోభచరుముచుండియెడల ధారాళముగా నల్లని వెండ్రుకులు మొలచును. ఖరీదు సీసా 1-కి 1 రూపాయ.
క్యార్ బ్యాల్లిక్ టూత్ పౌడరు (908)
టిన్ను 1-కి 3 ఆరాయి.
ఇదియుగాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్న; నుంచి వాసనలగల ఆ తైలం వగైరాలు ఉన్నవి. కేట్రాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకో నమ్మును.
Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd,
91, Upper Circular Road, CALCUTTA.
Tele Address:—Rasayan.
Local Agents
P. Rangiah Chetty & Sons. Madras.
Indian Industrial Co.,
M. R. Chandra & Co.,
Madras Swadeshi Stores

అమృతాంజనం నొప్పలకు దివ్యామృతము. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు

ఆంధ్రోద్యమము.
మొదటి యె దాండ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువవాగ్ధుములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రూపు 1-8-0. పోస్టేజీకేలు. ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిపేథి, మద్రాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126
(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు) కాబడినది. ఇప్పటికాలపురుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోహరముగు సువాసనగలది. అల్పాహారుగాని, సారాయముగాని, చేర్చుపడకయే నిద్దము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ తువాలవై కొన్ని దిండువులు చిలుకనించినచో, మనోగ్యముగు సువాసన నిన్నులవరించును. ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్నవైజ (అర్ డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యరకము వైజ 1-డ్రాం " " 0-12-0
వేరొకవైజ 2 " " " 1-4-0
పెద్దవైజ 4 " లేక 1/2 బెన్ను " " 2-0-0
వి. వి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము
పతల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతివాదులలోను దొరకును. దీనికి ఆనేకమగు నకలు సెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగట్టుకు సీసాపై ను, కాన్వలెన్సు ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో దిల్బహారుయొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవారికి వ్రాసినచో అదాకిమ్మకుగల సువాసనకాన్వ ఉచితముగా పంపుదురు.
నోబుయేజంటు: అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ సెం. 155, జుమ్మానుసీద్ పేథి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంటు: సునాతా పునసోత్తంముల్లీ, వైవాజుబాబోడ్డు, మద్రాసు.

